

**ПУНКТ ДОПОМОГИ ГРОМАДЯНАМ
УКРАЇНИ В ЛЕЖАЙСЬКУ**

**МУЗЕЙ ЗЕМЛІ ЛЕЖАЙСЬКОЇ вул. Міцкевича 20 А
37 - 300 ЛЕЖАЙСЬК
+ 48 574 850 615**

**PUNKT POMOCY OBYWATELOM
UKRAINY W LEŻAJSKU**

**MUZEUM ZIEMI LEŻAJSKIEJ UL. MICKIEWICZA 20 A
37 - 300 LEŻAJSK
+48 574 850 615**

AKTUALNOŚCI

- Rozpoczął działalność Powiatowy Punkt Pomocy Obywatelom Ukrainy **3**
- Uchodźco - pamiętaj o trzech najważniejszych obowiązkach **4**
- Pierwsze kroki po przybyciu do Polski **5**
- Bezpłatne ubezpieczenie OC kom. oraz przejazdu koleją **6**
- Opieka weterynaryjna w Leżajsku **7**
- Kilka porad jak się zachować goszcząc u siebie obywateli Ukrainy **7**
- Razem pomagamy Ukrainie **8-11**
- Podziel się złotówką na rzecz Ukrainy **11**
- Inwestycje w skrócie **12**
- Z życia PGK **13-14**
- Podsumowanie zimowego utrzymania dróg **14**
- Przyszła wiosna - sprzątamy pobocza **14**
- Z życia Rady Gminy **15**
- W Urzędzie Gminy pomagamy wypełniać wnioski obszarowe **15**
- Zwrot akcyzy - podsumowanie **16**

Stosowanie środków ochrony roślin i obowiązki z tym związane **16**

Stan agrochemiczny gleb w naszej gminie **17**

Segreguj - nie marnuj! **18**

Pamiętajmy o kominach! **18**

Komunikat **18**

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami w gminie **19**

Kilka słów podsumowania o GPRPA w 2021r **19**

Wielki Post - powrotna droga do Boga **20**

Wielkanoc w Kościele i w tradycji ludowej **21**

Kulinarne propozycje na Wielkanoc **22**

Jedz kasze na zdrowie! **23**

Mamy wiosnę - złap za książkę **24**

WYCHOWANIE I EDUKACJA

Deutsch Plus w Grodzisku Górnym **25**

Stypendia Wójta przyznane **25**

Aktywne ferie w przedszkolu w Grodzisku Górnym **26**

Erasmus+ - zadanie wykonane **27**

Przedszkolaki i uczniowie witają wiosnę **28**

21 marca Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa **29**

Miesiąc spędzony w hiszpańskiej szkole w ramach projektu Erasmus+ **29**

KULTURA

To były udane ferie **30**

Mieszkaniec naszej gminy kolejny raz na podium **30**

GRODZISKIE HISTORIE

Z kart historii - Wspomnienia Sybiraka **31-32**

Historia grodziska autorstwa Salomei Szklanny **33-34**

OGŁOSZENIA

35

WYDAWCA: Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym
REDAKTOR: Anna Joniec tel. 17 242 82 65
Czasopismo zarejestrowane I Ns Rej. Pr. 11/94

Artykuły podpisane odzwierciedlają poglądy ich autorów.

Numer zamknięto: Marzec 2022r.

Nakład 1900 egzemplarzy.

Druk: Drukarnia MakarPrint, tel. 41 317 01 37

INFORMACJE DLA OBYWATELI UKRAINY I NIE TYLKO

Rozpoczął działalność Powiatowy Punkt Pomocy Obywatelom Ukrainy

W poniedziałek, 21 marca w budynku administracji Muzeum Ziemi Leżajskiej został otwarty Powiatowy Punkt Pomocy Obywatelom Ukrainy. Prace nad jego uruchomieniem trwały od połowy marca. Po uzgodnieniach z Zarządem Powiatu Leżajskiego jego organizacją zajął się dyrektor Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Leżajsku p. Wojciech Kostek.

Został powołany sztab organizacyjny w składzie: Sylwia Jaskółowska (kierownik Biura Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Leżajsku), Katarzyna Ćwikła (naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy SP), Jacek Kwieciński (dyrektor Muzeum Ziemi Leżajskiej), Monika Smoleń (dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy) i Zbigniew Trębacz (dyrektor Zespołu Szkół Licealnych), do którego w kolejnych dniach dołączyli przedstawiciele wszystkich samorządów powiatu leżajskiego, oraz Stowarzyszenie „Dobry Dom”. W sztabie znaleźli się również obywatele Ukrainy, którzy mieszkają i pracują w kraju od kilku lat, bądź przybyli do nas jako uchodźcy wojenni w ostatnim czasie. To specjaliści w różnych dziedzinach nauki i posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Wśród nich są samorządowcy, nauczyciele, psycholodzy, pedagodzy i przedstawiciele nauk medycznych.

W powiecie leżajskim na chwilę obecną przebywa około tysiąca uchodźców z Ukrainy. Wśród nich są osoby dorosłe i dzieci, samodzielne jak i wymagające wsparcia i opieki, osoby starsze i niepełnosprawne. Proces adaptacji tych osób w nowym miejscu w wielu przypadkach jest bardzo trudny. Jedną z głównych przyczyn jest bariera językowa, którą trudno zlikwidować w ciągu kilku tygo-

dni. Dostrzegając problemy i trudności tych osób w realizowaniu podstawowych spraw w urzędach, placówkach oświatowych oraz w sprawach z zakresu pomocy medycznej i lekarskiej powstała wspólna inicjatywa powołania do życia punktu. W punkcie każdy obywatel Ukrainy otrzyma informację w jaki sposób i gdzie załatwić swoją sprawę, otrzymać pomoc lekarską i wsparcie w załatwieniu podstawowych potrzeb życiowych takich jak: znalezienie mieszkania, pomoc w poszukiwaniu pracy oraz w zapisaniu dzieci do szkoły, przedszkola, żłobka lub specjalistycznej placówki zajmującej się terapią i opieką nad osobami niepełnosprawnymi. Punkt jest miejscem, które na bieżąco współpracuje ze wszystkimi urzędami na terenie powiatu, szkołami, placówkami POZ, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodkami wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych.

Punkt świadczy także pomoc niematerialną i rzeczową: żywność, środki czystości i inne. Placówka jest miejscem zbiórki darów/rzeczy przynoszonych przez mieszkańców powiatu leżajskiego.

Od kwietnia w ramach punktu obywatele Ukrainy będą mogli również skorzystać z pomocy psychologa - obywatelki Ukrainy pochodzącej z Kijowa, która we współpracy z innymi psychologami z powiatu będzie prowadzić pomoc osobom potrzebującym wsparcia psychologicznego. Zapraszamy do kontaktu obywateli Ukrainy z punktem.

W punkcie rozmowa odbywa się w j. ukraińskim.

Pod numerem telefonu **+48 574 850 615 również pełni dyżur osoba mówiąca w j. ukraińskim.**

Redakcja

Громадянин України пам'ятайте про три обов'язки

Uchodźco - pamiętaj o trzech najważniejszych obowiązkach!

Każdy uchodźca będący obywatelem Ukrainy, który po 24 lutego przybył na teren naszego kraju w związku z wojną, która toczy się w Ukrainie ma prawo do ochrony i pomocy takiej jaka przysługuje obywatelom Polski na podstawie ustawy z dnia 12 marca br. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Przepisy tej ustawy regulują wiele kwestii związanych z pobytem uchodźców. Aby móc korzystać z tych praw niezbędne jest wykonanie przez każdego obywatela Ukrainy trzech podstawowych obowiązków.

Obowiązek pierwszy - uzyskaj numeru PESEL.

Każdy obywatel Ukrainy powinien zgłosić się do najbliższego urzędu gminy lub urzędu miasta, w którym przebywa w celu nadania tego numeru. Aby otrzymać numer powinien posiadać przy sobie dokument tożsamości (jakikolwiek) oraz zdjęcie fotograficzne twarzy takie jakie wymagane jest dla osób ubiegających się o wydanie dowodu osobistego. Zdjęcie powinno mieć rozmiary 35mm x 45mm. W Urzędzie Gminy Grodzisko Dolne każda osoba ubiegająca się o nadanie numeru PESEL może wykonać takie zdjęcie **bezpłatnie**. Wymaga się w tym celu wcześniejszy kontakt telefoniczny pod nr:

17 242 82 65 wew. 142.

Ważne! Przy nadawaniu numeru PESEL nie obowiązuje rejonizacja. Obywatel Ukrainy w celu przyspieszenia procesu nadania numeru może udać się do każdego urzędu na terenie powiatu. Jeżeli zatem w danym urzędzie termin dla uchodźcy jest zbyt odległy (musi czekać np. 2 tygodnie) to nic nie stoi na przeszkodzie, aby udać się do innego urzędu i taki numer uzyskać.

Obowiązek drugi - załóż konto mObywatel.

Konto zakłada się najszybciej w urzędzie gminy, w którym nadany został obywatelowi Ukrainy numer PESEL. Należy to zrobić podczas wizyty w urzędzie w celu nadania tego numeru. Aby założyć konto w aplikacji mObywatel należy mieć przy sobie telefon komórkowy. Na numer wskazany uchodźca otrzyma potwierdzenie założenia konta, które jest niezbędne do jego weryfikacji. Konto na platformie mObywatel uprości wszelkie sprawy związane z ubieganiem się o przyznanie jakichkolwiek świadczeń z pomocy społecznej i programów rządowych dotyczących wsparcia rodziny. Na tej platformie obywatel Ukrainy zło-

ży m. in. wniosek o świadczenie 300 + i 500 +.

Obowiązek trzeci - załóż konto w banku.

Konto bankowe w jakimkolwiek polskim banku jest niezbędne do obsługi świadczeń pieniężnych, o jakie ubiega się uchodźca. Przy składaniu jakiegokolwiek wniosku o przyznanie wsparcia socjalnego, rodzinnego lub wychowawczego na dzieci wymagane jest podanie numeru konta bankowego, na jaki te świadczenia będą wpływać. Bez posiadania konta bankowego będzie to bardzo utrudnione, a w niektórych przypadkach niemożliwe. Konto bankowe jest wymagane również przez każdego pracodawcę przy podejmowaniu pracy na terenie Polski.

Te obowiązki należy wykonać w kolejności w jakiej zostały podane wyżej.

Громадянин України пам'ятайте про три обов'язки!

Перше зобов'язання - отримання номера **PESEL**

Друге зобов'язання - створення облікового запису **mObywatel**.

Третє зобов'язання - відкриття рахунку в банку

**Якщо ви не знаєте, як це зробити,
зателефонуйте нам!**

**ПУНКТ ДОПОМОГИ ГРОМАДЯНАМ
УКРАЇНИ В ЛЕЖАЙСЬКУ**

**Телефонний номер
+ 48 574 850 615**

Перші кроки

Pierwsze kroki po przybyciu do Polski

1. Uzyskaj numer PESEL i dostęp do aplikacji mObywatel - usługa dla obywateli Ukrainy w każdym urzędzie gminy.
2. Załóż konto w polskim banku.
3. Zakup kartę SIM z polskim numerem telefonu.
4. Jeśli przyjechałeś do Polski bezpośrednio z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi możesz otrzymać jednorazową pomoc finansową w wysokości 300 zł na pokrycie najpilniejszych wydatków. Złóż wniosek przez mObywatel lub w GOPS - ie.
5. Jeśli szukasz pomocy prawnej, psychologicznej, medycznej lub innej zadzwoń na całodobową linię pomocy ofiarom dla uchodźców z Ukrainy:

Telefon: +48 222 309 900.

Infolinia działa w języku ukraińskim i rosyjskim.

6. Masz prawo do bezpłatnej publicznej opieki zdrowotnej w Polsce na takich samych zasadach jak obywatele polscy. Dotyczy to również nieletnich i dzieci. W tym celu udaj się do najbliższej przychodni zdrowia i zapisz się. Musisz posiadać numer PESEL.
7. Przebywając w Polsce co najmniej trzy miesiące Twoje dzieci podlegają obowiązkowi szczepień ochronnych. Jesteś obowiązana zgłosić dziecko do szczepień. Zapytaj o szczepienia lekarza rodzinnego.
8. Zarejestruj się w Urzędzie Pracy. Dzięki temu szybciej znajdziesz pracę:
*Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku
ul. Mickiewicza 56, 37 - 300 Leżajsk*
9. Zapisz dziecko do szkoły lub przedszkola. Udaj się w tym celu do dyrektora najbliższej szkoły w miejscu w którym przebywasz.
10. Jeżeli rozmawiasz w języku polskim i ukraińskim zgłoś się do punktu pomocy obywatelom Ukrainy w Leżajsku i zostań wolontariuszem, który pomaga swoim rodakom w załatwianiu codziennych spraw.

Zadzwoń pod numer + 48 574 850 615

Pracownicy punktu czekają na Ciebie

1. Отримайте номер PESEL та доступ до програми mObywatel - послуги для громадян України в кожному офісі гміни.
2. Відкрити рахунок у польському банку.
3. Купівля сім-карти з польським номером телефону.
4. Якщо ви прибули до Польщі безпосередньо з України у зв'язку з бойовими діями, ви можете отримати одноразову грошову допомогу в розмірі 300 злотих на покриття найневідкладніших витрат. Подайте заявку через mObywatel або в GOPS.
5. Якщо ви шукаєте юридичну, психологічну, медичну чи іншу допомогу, зателефонуйте нам цілодобова гаряча лінія для постраждалих від біженців з України.

Телефон: +48 222 309 900.

Гаряча лінія працює українською та російською мовами.

6. Ви маєте право на безкоштовну медичну допомогу в Польщі на тих самих умовах, що й громадяни Польщі. Це стосується і неповнолітніх. Для цього зверніться в найближчу медичну клініку та запишіться. Ви повинні мати номер PESEL.
7. Перебуваючи в Польщі не менше трьох місяців, ваші діти підлягають обов'язковій профілактиці щеплення. Ви зобов'язані зареєструвати свою дитину на щеплення. Запитайте свого лікаря про щеплення.
8. Зареєструватися в бюро зайнятості. Завдяки цьому ви швидше знайдете роботу: Адреса
*Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku
ul. Mickiewicza 56, 37 - 300 Leżajsk*
9. Запишіть дитину в школу чи садок. Для цього зверніться до директора найближчої школи, де ви знаходитесь.
10. Якщо ви володієте польською та українською мовами, зверніться до пункту допомоги громадянам України в Лежайську та станьте волонтером, який допоможе вашим співвітчизникам у повсякденних справах.

Зателефонуйте на номер + 48 574 850 615

Співробітники пункту чекають на вас

Безкоштовне страхування цивільної відповідальності автомобілів та проїзд залізницею

Bezpłatne ubezpieczenie OC kom. oraz przejazdu koleją

Bezpłatne OC komunikacyjne dla obywateli Ukrainy

Każdy samochód osobowy, który porusza się po polskich drogach, musi mieć obowiązkowe ubezpieczenie OC. Wjeżdżając do Polski z Ukrainy samochodem na ukraińskiej rejestracji należy posiadać przy sobie Zieloną Kartę, która jest potwierdzeniem polisy OC kraju, w którym zarejestrowany jest samochód. Jeśli WŁAŚCICIEL AUTA nie ma Zielonej Karty, po przekroczeniu granicy Polski, potrzebuje ubezpieczenie graniczne. W przeciwnym wypadku właściciel pojazdu naraża się na bardzo duże problemy finansowe związane z pokryciem odszkodowania za spowodowanie kolizji lub wypadku drogowego w Polsce. Z uwagi na sytuację w Ukrainie i konieczność szybkiego opuszczenia kraju przez obywateli, nie wszyscy mogli dopełnić obowiązków związanych z ubezpieczeniem samochodu. Polskie firmy ubezpieczeniowe dostrzegając ten problem i sytuację w jakiej znaleźli się obywatele Ukrainy, wyszły na przeciw tym problemom oferując w takiej sytuacji krótkoterminowe, bezpłatne ubezpieczenie graniczne, ważne przez okres 30 dni na terenie Polski.

Takie ubezpieczenie oferują Allianz, ERGO Hestia, PZU oraz Warta.

Ubezpieczenia są dostępne u agentów tych firm na przejściach granicznych, w placówkach terenowych lub poprzez infolinię firm ubezpieczeniowych.

Wszystkich właścicieli aut na tablicach ukraińskich, którzy wjechali do Polski po 24 lutym prosimy o kontakt:

1. **ERGO Hestia** - +48 58 766 34 04 - obsługa w j. ukraińskim.
2. **PZU** - +48 22 505 15 63 – obsługa w j. ukraińskim.
3. **Warta** - +48 814 607 900 infolinia działa od pon. -pt. 8:00-20:00 i sob. 8:00-16:00 w j. ukraińskim
4. **Allianz Polska** - +48 22 564 06 61 (codziennie 8.00-20.00) – obsługa w j. ukraińskim

Bezpłatne przejazdy kolejowe dla obywateli Ukrainy.

Obywatele Ukrainy mogą odbywać nieodpłatne przejazdy w klasie drugiej pociągami PKP Intercity oraz w przedziałach kategorii ekonomicznych TLK w komunikacji krajowej. Przejazd odbywa się na podstawie paszportu potwierdzającego obywatelstwo ukraińskie. Bezpłatne przejazdy wprowadzają także inni przewoźnicy lokalni. Więcej informacji na dworach PKP w każdym mieście.

OC автомобілів для громадян України

Аварія та зіткнення можуть трапитися в будь-який момент. Пам'ятайте, що автомобіль, зареєстрований за межами Європейського Союзу, повинен мати зелену карту або прикордонне ОС. Тому на всіх пунктах перетину кордону з Україною представники страхових компаній чекають, щоб допомогти оформити страхування, щоб ви могли безпечно в'їхати до Польщі. Якщо ви вже прибули до місця призначення, страхування також доступне у всіх агентів і відділень по всій Польщі.

Скористайтесь перевагами страхування прикордонного ОС.

Достатньо, щоб ваш автомобіль був зареєстрований в Україні.

Ми оплатимо для вас страхування на 30 днів.

Телефони українською мовою

1. **ERGO Hestia** - +48 58 766 34 04
2. **PZU** - +48 22 505 15 63
3. **Warta** - +48 814 607 900
4. **Allianz Polska** - +48 22 564 06 61

Безкоштовний проїзд потягом для громадян України

Громадяни України можуть безкоштовно їздити потягами 2го класу PKP Intercity, економ класом TLK і IC по території Польщі. Проїзд можливий з паспортом громадянина України. Безплатний проїзд пропонують також інші перевізники.

Більше інформації на залізничних вокзалах у кожному місті.

Догляд ветеринара в Лежайську

Opieka weterynaryjna w Leżajsku

W Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Leżajsku ul. Plac Dworcowy 1 został zorganizowany punkt, gdzie zwierzęta (psy, koty, fretki), które przekroczyły granicę polsko - ukraińską, a nie posiadają stosownych dokumentów, są znakowane i szczepione przeciwko wściekliźnie oraz wydawane są im pozwolenia na legalny pobyt w kraju.

Całodobowy dyżur pełnią lekarze weterynarii pod numerami telefonów:

**+ 48 501 122 135,
+ 48 502 715 190.**

У повітовій ветеринарній інспекції в м. Лежайськ, вул. Плас Дворцову 1, організовано пункт, де тварин (собаки, коти, тхори), які перетнули польсько-український кордон, не мають відповідних документів, маркуються та вакцинуються від сказу та отримують дозволи на легальне перебування в країні.

Ветеринарний лікар чергує 24/7 за телефонами:

**+48 501 122 135,
+48 502 715 190**

Kilka porad jak się zachować goszcząc u siebie obywateli Ukrainy

Dorośli:

1. Zapytaj, czy mają niezbędne rzeczy osobiste (grzebień, szczoteczka do zębów, bielizna)
2. Zapytaj, czy mają telefon z polską kartą SIM. Taką kartę wydają w punktach sieci PLUS, PLAY i T - mobile. Pomóż im je zdobyć.
3. Zadbaj dla nich o środki higieny osobistej i środki czystości.
4. Pokaż im okolicę: sklepy, przychodnię, urząd.
5. Uszanuj ich prywatność - nie narzucaj zbyt swojej obecności, szczególnie w pierwszych dniach pobytu.
6. Bądź spokojny i cierpliwy, nie bój się pytać o ich potrzeby.
7. Angażuj ich we wspólną pracę w domu (gotowanie, sprzątanie, prace w ogrodzie).
8. Nie odbieraj osobiście zachowań uchodźców, które uznałbyś za niewłaściwe (twoi goście mogą mieć traumatyczne doświadczenia związane z wojną).
9. Nie zmuszaj ich do rozmowy o ich przeżyciach związanych z wojną.

10. Nie wyręczaj gości w codziennych czynnościach.

11. Nie opowiadaj o własnych problemach.

12. Nie obiecuj, że wszystko będzie dobrze. Nie zachowuj się tak, jakbyś musiał rozwiązać za nich wszystkie problemy.

Dzieci:

1. Pamiętaj, że dzieci doświadczyły więcej niż dorośli. Jeśli będą mówić o wojnie nie zbywaj, nie bagatelizuj i nie próbuj na siłę ich pocieszać. Dzieci potrzebują często wypowiedzieć się, aby dać upust emocjom.
2. Jeżeli dziecko mówi o swoim strachu, pozwól mu na to.
3. Jeśli dziecko nie reaguje na polecenia i prośby, zachowuje się agresywnie, jest pobudzone pamiętaj, że prawdopodobnie tkwią w nim silne emocje. Pozwól mu w pewnych granicach dać im upust.
4. Pomóż rodzinie z dzieckiem, aby dziecko nawiązało kontakt z rówieśnikami w szkole lub w przedszkolu. Zabierz i pokaż dziecku szkołę.
5. Nie pozwalaj dzieciom oglądać relacji telewizyjnych z wojny w Ukrainie.

Razem pomagamy Ukrainie

Wojna, która wybuchła 24 lutego i która ciągle trwa nie- sie za sobą wiele nieszczęść, cierpienia i krzywdy, jaka dotknęła naród ukraiński. Wiele osób musiało opuścić swoje domy i miejscowości, aby zachować swoje życie i ocalić rodziny. Dla wielu Ukraińców jest to sytuacja trudna, z którą spotykają się pierwszy raz w życiu. Wyrwani z miejsc, które znają i w których żyli od lat muszą na nowo odnaleźć się w nowej rzeczywistości, na obcej ziemi, między ludźmi których nie znają. Wielu z nich ucieka z kraju do Polski lub przez Polskę do innych krajów Europy Zachodniej. Inni pozostali na miejscu z różnych przyczyn. Mężczyźni w wieku poborowym, aby walczyć na froncie, lekarze, aby leczyć rannych, osoby starsze i ci którzy przywiązani do własnej ziemi, nie potrafiliby odnaleźć się w nowym, obcym kraju.

Na to cierpienie narodu ukraińskiego my Polacy odpowiedzieliśmy bezwarunkowo, szybko i bez wahania. Rozumiemy ich sytuację, ponieważ sami stosunkowo niedawno doświadczyliśmy piekła wojny i związanego z tym cierpienia.

Od samego początku wojny również mieszkańcy naszej gminy bardzo mocno zaangażowali się w pomoc uchodźcom. Wiele rodzin przyjęło pod swój dach osoby z Ukrainy, często całe rodziny, zapewniając im bezpieczny, spokojny i ciepły kątek. Zapewnili posiłek, miejsce do spania, udostępnili łazienkę, w której mogli się wykąpać pierwszy raz po kilku dniach ucieczki z kraju objętego wojną. Pomogli załatwić pierwsze formalności związane z pobytem w Polsce, zawieźli do urzędu, do przychodni, a także pomogli zapisać dzieci do szkoły. Jesteśmy Wam wszyscy wdzięczni za okazaną miłość i miłosierdzie wobec bliźniego, który jest w potrzebie. Wielu z Was musiało reorganizować swoje rodzinne, codzienne życie tak, aby „goście” czuli się jak u siebie. Wasza postawa jest godna naśladowania i jest przykładem żywej wiary katolickiej i chrześcijańskiej zgodnie z słowami Jezusa Chrystusa - „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”. Dziękujemy Wam za taką postawę. **Mieszkańcy zgłaszający chęć przy-**

jmowania uchodźców proszeni są o kontakt z urzędem gminy pod nr. 17 242 82 65.

Pomoc dla Ukrainy odbywa się w naszej gminie na wielu płaszczyznach. Jedną z nich jest ciągła zbiórka darów rzeczowych dla uchodźców. Centralnym punktem ciągłej zbiórki jest Ośrodek Kultury w Miasteczku, do którego można każdego dnia od poniedziałku do piątku w godzinach pracy ośrodka przynosić rzeczy, które są niezbędne do życia obywatelom Ukrainy, którzy przebywają aktualnie w rodzinach na terenie naszej gminy. Do Ośrodka Kultury można przynosić nowe pantofle, skarpety, bieliznę osobistą (majtki, podkoszulki), czyste i nadające się do użytku ubrania, nowe kołdry, poduszki, prześcieradła, koce, pościel i ręczniki. Przyjmowane są także środki czystości takie jak proszki do prania, szczoteczki do zębów, pasty, szampony, mydła, pampersy, chusteczki nawilżane, grzebienie i szczotki do włosów oraz art. spożywcze takie jak kaszki, mleko, płatki do mleka, konserwy, zupki chińskie, wodę mineralną w butelkach. Z punktu korzystają obywatele Ukrainy, którzy przebywają w naszej gminie. Będąc w sklepie pamiętajmy o nich i ich potrzebach, a kupując dla siebie jakieś artykuły lub rzeczy nie zapomnijmy wrzucić do koszyka jednego drobiazgu, który prześlemy do ośrodka. Na pewno ten dar się nie zmarnuje i będzie służył potrzebującym.

Nie obawiamy się tego, że dary te trafią do nieodpowiednich osób. Pracownicy Ośrodka Kultury czuwają nad prawidłowym i wynikającym z potrzeb przekazywaniem darów właściwym osobom.

Ciągle trwa zbiórka darów, które przekazujemy na Ukrainę. W tym celu uruchomiony został gminny magazyn przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Grodzisku Dolnym. Każdy, kto chciałby przekazać jakiekolwiek dary na Ukrainę, prosimy o przywożenie ich do biblioteki. Pracownicy odbiorą od Was te rzeczy i złożą do magazynu. Do tej pory w ramach realizowanych transportów na Ukrainę przekazaliśmy już kilkadziesiąt ton towaru. Wszystkie dary trafiają do Ivano - Frankiwska na Państwowy Uniwersytet Medyczny. W przekazywaniu darów uczestniczą

władze Gminy Grodzisko Dolne na czele z Wójtem Gminy panem Jackiem Chmurą i władze Miasta Ivano - Frankiowsk na czele z Merem Rusłanem Marcinkiwem. Bardzo ważną rolę pełni w tych kontaktach lek. med. Marcin Kubat, absolwent tej uczelni, dzięki któremu władze obu samorządów i uczelni nawiązały współpracę. Jest on również tłumaczem w kontaktach pomiędzy stronami. Dzięki temu mamy pewność, że przekazane dary trafiają we właściwe miejsce i są efektywnie wykorzystywane. Ivano - Frankiowsk jest miastem położonym na południowy wschód od Lwowa w odległości około 150 km. Obecnie pełni rolę dużego ośrodka pobytu uchodźców uciekających z centralnej i wschodniej Ukrainy. Na terenie miasta znajduje się obecnie ponad 100 tys. osób potrzebujących podstawowej i niezbędnej opieki. Szpital Uniwersytecki jest miejscem, do którego zwożeni są ranni i osoby potrzebujące pomocy medycznej z centralnej i wschodniej Ukrainy. Wiele miejsc publicznych, takich jak placówki oświatowe i kulturalne przemianowane zostały na miejsca pobytu dla uchodźców. Wśród przekazanych darów znalazły się do tej pory zarówno artykuły spożywcze, higieniczne, odzież i artykuły pierwszej potrzeby do spania i codziennego życia, ale także specjalistyczne takie jak agregaty prądotwórcze, defibrylatory, gaśnice, aparatura medyczna służąca do operacji, specjalistyczne leki i środki medyczne służące ratowaniu życia ludzkiego. Łączna wartość przekazanego towaru w marcu wyniosła około 300 tys. zł.

Rozmiary tej akcji nie byłyby tak duże, gdyby nie włączyły się w nią różne grupy, zespoły i wspólnoty. W miarę upływu czasu do tej akcji włącza się coraz więcej podmiotów. Wszystko rozpoczęło się od zbiórki darów dla uchodźców, jaką prowadzili strażacy ze wszystkich jednostek OSP na terenie powiatu. Ta zbiórka stała się impulsem do dalszego i szerszego działania, wykraczającego nawet poza granice naszego kraju. Dary, które do tej pory pojechały na Ukrainę przekazali: strażacy ze wszystkich jednostek OSP z terenu naszej gminy, strażacy z OSP Wierzawice,

strażacy z OSP z Biedaczowa i strażacy OSP z terenu gminy Kuryłówka.

Dary przekazane od strażaków pochodzą ze zbiorów od mieszkańców Gminy Grodzisko Dolne, Gminy Leżajsk i Gminy Kuryłówka. Bardzo serdecznie w tym miejscu dziękujemy Prezesowi Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Leżajsku dh. Józefowi Golcowi za organizację zbiórki i pomoc w przekazaniu darów. Bardzo serdecznie dziękujemy pani Agnieszce Wyszyńskiej Wójtowi Gminy Kuryłówka za przekazane dary zebrane od mieszkańców z terenu własnej gminy. Dziękujemy wszystkim mieszkańcom Gminy Grodzisko Dolne, Gminy Leżajsk i Gminy Kuryłówka za złożone w jednostkach OSP dary.

Do akcji przekazania darów na Ukrainę dołączyli także Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie - pani Małgorzata Dankowska, która wyraziła zgodę na korzystanie z magazynu darów Wojewody Podkarpackiego w Jarosławiu w celu doładowania transportów jadących na Ukrainę. Z tego miejsca korzystaliśmy i bardzo serdecznie dziękujemy pani dyrektor za przekazane dary. W ramach współpracy korzystaliśmy również z magazynów darów Caritas w Leżajsku i w Tryńcy. Wójtowi Gminy Leżajsk panu Krzysztofa Sobejko oraz Wójtowi Gminy Tryńcza panu Ry-

szardowi Jędruchowi dziękujemy za udostępnienie magazynów.

Dary, które przekazaliśmy Ukrainie pochodzą również od właściciela i pracowników Przychodni NZOZ Sanus Sp. z o.o z Częstochowy, od firmy MAEM Sp z o.o. z Krakowa oraz od polskich studentów i absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Ivano - Frankiwsku z Bielska Białej, Jarosławia i terenu powiatu leżajskiego, którym bardzo serdecznie dziękujemy za przekazane dary.

Zbiórki darów trwają również poza granicami naszego kraju: w Niemczech, Holandii i Szwajcarii. W Niemczech zorganizowała ją pani Ruth Keinert z miejscowości Lohr am Main, która zebrała całego busa darów. Dziękujemy wszystkim znajomym i przyjaciołom mieszkającym w kraju i za granicą, którzy włączają się w akcję zbiórki zbierania darów i przekazują je do Gminy Grodzisko Dolne celem dalszego transportu na Ukrainę. Trudno nie wspomnieć w tym miejscu o najmłodszych mieszkańcach naszej gminy. W każdej szkole w marcu dzieci przynosiły dary, które dalej zostały przekazane potrzebującym na Ukrainie. Bardzo serdecznie dziękujemy Wam drodzy uczniowie za piękne świadectwo pomocy drugiemu człowiekowi.

Pomagamy uchodźcom na różne sposoby. Jednym z nich i bardzo ważnym jest nasza praca jako wolontariusze na przejściach granicznych w Medyce, Korczowej oraz na dworcu głównym PKP w Przemyślu. W marcu wielokrotnie do pracy w tych miejscach wyjeżdżali nasi strażacy z OSP Grodzisko Górne, OSP Grodzisko Dolne Miasto, OSP Grodzisko Dolne, OSP Laszczyny, OSP Chodaczów, OSP Wólka Grodziska i OSP Podlesie. Podczas każdego wyjazdu przez kilkanaście godzin świadczyli pomoc informacyjną i logistyczną wszystkim uchodźcom znajdującym się w tych miejscach. Pracowali bez odpoczynku, pokonując łącznie na miejscu w ciągu jednego wyjazdu każdy z nich średnio ponad 20 km pieszo. Pomagali nosić bagaże, wskazywali właściwy pociąg do którego wsiadali

uchodźcy wyruszając w dalszą drogę w Polskę, podawali ciepły posiłek, wodę, nosili na rękach małe dzieci, uspokajali, pocieszali i pomagali odnaleźć się w trudnej sytuacji. Dziękujemy Wam za Waszą postawę, gotowość do pomocy drugiemu człowiekowi i zaangażowanie godne naśladowania. W wyjazdach do Przemyśla uczestniczyli również pracownicy urzędu gminy, którzy wykonywali te same obowiązki co strażacy. Nie zapominamy również o ofiarnej służbie par z Kół Gospodyń Wiejskich. Do chwili obecnej w wyjazdach do Przemyśla uczestniczyły panie z KGW z Wólki Grodzkiej, które pomagały w wydawaniu ciepłych posiłków potrzebującym. Za tę pracę i poświęcenie bardzo serdecznie dziękujemy.

Nie brakuje wśród naszych mieszkańców osób, które spontanicznie w marcu wyjeżdżały do pomocy uchodźcom na przejścia graniczne. Te osoby organizują się przez portale społecznościowe, spotykają się ze znajomymi lub zupełnie przypadkowo organizują w grupy. Wyjeżdżają sami, własnymi środkami transportu, poświęcając swój czas i pieniądze, aby nieść pomoc obywatelom Ukrainy. Inni przygotowują w prywatnych domach kanapki, słodkie drożdżówki, kupują wodę i słodycze, aby przekazać je wolontariuszom jadącym pomagać na granice. Dostrzegamy Wasze poświęcenie. Dziękujemy za Waszą pracę.

Dziękujemy bardzo proboszczom parafii za przeprowadzone zbiórki pieniężne do puszek na pomoc uchodźcom oraz ich przyjęcie.

Gmina na prośbę służb Wojewody Podkarpackiego zorganizowała 75 miejsc pobytu krótkookresowego w następujących obiektach: remiza OSP w Grodzisku Dolnym - 30 miejsc, remiza OSP w Grodzisku Górnym - 20 miejsc, Dom Wiejski w Grodzisku Nowym - 15 miejsc i remiza OSP w Miasteczku - 10 miejsc. Dodatkowo w budynku byłej szkoły podstawowej w Zmysłówce utworzono 80 miejsc pobytu długookresowego dla grup zorganizowanych (placówki opiekuńczo - wychowawcze). Miej-

sca te pozostają w dyspozycji służby Wojewody Podkarpackiego.

Te wszystkie działania i aktywności, które pojawiły się w marcu, często spontanicznie, świadczą o naszym poczuciu odpowiedzialności za drugiego człowieka i są wyrazem solidarności z potrzebującymi. Cierpienie drugiej osoby nie jest nam obojętne. Nasza postawa jest bardzo dojrzała i godna naśladowania. Możemy być dumni z siebie, ze swoich rodzin i znajomych. Ten czas jest czasem próby i sprawdzianu dla nas wszystkich z człowieczeństwa, miłości i miłosierdzia względem drugiego człowieka. To trudny czas, ale czas który kształtuje charaktery i cnoty. To czas doświadczenia i sprawdzian z naszego życia, który zdajemy wzorowo.

Organizowanie transportów z pomocą humanitarną do Ivano - Frankivska trwa ciągle. Przed nami kolejne wysyłki. Wszystkie osoby i organizacje zainteresowane pomocą osobom potrzebującym na Ukrainie, organizujące zbiórki darów we własnym środowisku i chcące prze-

kazać te dary za naszym pośrednictwem zapraszamy do współpracy. Prosimy w tym celu o kontakt telefoniczny z Sekretarzem Gminy Adamem Chmurą pod nr. tel: 604 428 253.

PODZIEL SIĘ ZŁOTÓWKĄ NA RZECZ UKRAINY

Pomagać Ukrainie możemy na różne sposoby. Jednym z nich mogą być wpłaty pieniędzy na konto bankowe organizacji, która uczestniczy w pomocy obywatelom Ukrainy. Nasze lokalne Stowarzyszenie misyjno - charytatywne „Missio misericordiae” otworzyło w tym celu rachunek w Banku Spółdzielczym, na który możemy wpłacać pieniądze.

Numer konta bankowego: **56 9187 1024 2003 2000 0143 0006**

Kod SWIFT: **POLU PL PR** - dla osób wpłacających środki z kont zagranicznych.

Tytuł przelewu: „POMOC UKRAINIE”

Stowarzyszenie misyjno - charytatywne jest bardzo dobrze znane mieszkańcom naszej gminy. Od wielu lat wspiera działalność misyjną naszego rodaka werbisty o. Zdzisława Grada, który pełni swoją posługę na Madagaskarze. Dla wszystkich osób, które nie miały możliwości do tej pory poznać działalności stowarzyszenia zapewniamy, iż organizacja cieszy się zaufaniem wśród lokalnej społeczności. Zbiórka ta została objęta również opieką i patronatem Gminy Grodzisko Dolne.

Dziękujemy za każdą wpłatę!

INWESTYCJE W SKRÓCIE

INSTALACJA FOTOWOLTAICZNA PRZY BUDYNKU GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ I OŚRODKA KULTURY W GRODZISKU DOLNYM

W ramach projektu pt. „Doposażenie i modernizacja samorządowych instytucji kultury oraz zagospodarowanie zabytkowego parku podworskiego na terenie Gminy Grodzisko Dolne” zakończona została budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku Ośrodka Kultury o nominalnej mocy 6,48 kW oraz przy budynku Gminnej Biblioteki Publicznej o nominalnej mocy 17,28 kW. Całkowity koszt zrealizowanego zadania wyniósł ok. 130 tys. zł. Inwestycja była możliwa dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014- 2020. W ramach tego samego projektu zostały rozstrzygnięte postępowania przetargowe na zakup strojów ludowych, zakup sprzętu multimedialnego i nagłaśniającego oraz na prace budowlane w bibliotece m.in: montaż instalacji

klimatyzacji, rozbudowa systemu monitoringu terenu bezpośrednio przylegającego do biblioteki oraz remont tarasu biblioteki.

Realizacja tego projektu i wszystkie podejmowane działania są bardzo ważne, gdyż przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności kulturalnej naszej gminy.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

ZAKOŃCZONE POSTĘPOWANIE PRZETARGOWE NA ZAGOSPODAROWANIE PARKU PODWORSKIEGO

Zagospodarowanie Parku Podworskiego wraz z budową oświetlenia oraz budową dojścia do parku jest częścią dużego projektu inwestycyjnego obejmującego również dostawę wyposażenia i sprzętu oraz montaż systemów multimedialnych, klimatyzacji i monitoringu dla instytucji kultury z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa podkarpackiego na lata 2014 - 2020.

Najkorzystniejszą ofertę spośród uczestników postępowania złożyła firma Elektron - tech Michał Goński z Padwii Narodowej na kwotę 1 015 401,81 zł. brutto. Rozpoczęcie robót budowlanych w parku przewiduje się na kwiecień.

GMINA UZYSKAŁA DOFINANSOWANIE NA ZAKUP SPRZĘTU INFORMATYCZNEGO

Gmina Grodzisko Dolne otrzymała informację o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o dofinansowanie w ramach PO PC, V Osi Priorytetowej, Cel szczegółowy 9: Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia, Działania 5.1: Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia i oczekuje na podpisanie umowy o dofinansowanie. W ramach projektu gmina uzyska dofinansowanie w kwocie prawie 240 tys. zł na zakup specjalistycznego sprzętu informatycznego, w efekcie czego nastąpi

rozwój potencjału cyfrowego JST oraz zwiększenie odporności na zagrożenia w warunkach kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19. Cyfryzacja Urzędu Gminy będzie miała również wpływ na zagwarantowanie ciągłości działania, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa danych i dokumentów w przestrzeni cyfrowej klientów i pracowników JST.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Z życia Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Grodzisku Dolnym

Oferta usług świadczonych przez spółkę

PGK Sp. z o.o. w Grodzisku Dolnym realizuje szeroki zakres usług koparką, w tym wykonuje przyłącza wodno – kanalizacyjne, wykopy pod fundamenty, drenaże, równanie terenu i inne prace ziemne.

W ramach prowadzonej działalności realizuje również zlecenia na wykonanie prac remontowo – budowlanych polegających na pracach brukarskich, montażu ogrodzeń, remontach pomieszczeń mieszkalnych i biurowych, malowaniu i szpachlowaniu.

Jak mówi prezes spółki: „Do każdego zlecenia podchodzimy indywidualnie, przygotowując szczegółowy kosztorys. Prowadzimy sprzedać piasku żółtego na cele budowlane z piaskowni w Laszczynach”.

Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerami:

tel. komórkowe: **535-643-388, 535-644-151**

tel. stacjonarny: **17 243 64 66**

Zapraszamy do biura spółki: Grodzisko Dolne 134, czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 - 15.00 oraz na stronę internetową: **www.pgkgrodzisko.pl**

Ważna informacja dla osób, które nie posiadają własnego transportu i chcą przewieźć odpady komunalne na PSZOK. Spółka świadczy takie usługi swoim transportem za odpłatnością. Prosimy w tym celu skontaktować się z biurem spółki dzwoniąc na numery podane wyżej. Spółka wyśle samochód, a jeśli będzie taka potrzeba również pracowników, którzy pomogą załadować odpady komunalne.

Remontujemy wiaty przystankowe na terenie gminy

Na zlecenie urzędu gminy Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej wykonuje remonty wiat przystankowych. Odnowieniem zostały objęte do tej pory między innymi wiaty przystankowe w Wólce Grodzkiej, Zmysłówce, Podlesiu, Opaleniskach i Chodaczowie. W ramach remontu poprawiana jest konstrukcja wiaty, wymieniane są zniszczone pokrycia dachowe oraz pęknięte szyby.

Gmina Grodzisko Dolne od zeszłego roku sukcesywnie remontuje stare wiaty autobusowe. Docelowo poprawione zostaną wszystkie wiaty. Planowane zakończenie prac przewidziane jest na koniec br. Wiaty przystankowe są nieodzownym elementem krajobrazu i infrastruktury, dlatego ważne jest, aby dbać o ich stan i wygląd.

PGK Sp. z o.o.
w Grodzisku Dolnym

III etap rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej zakończony

W dniu 11 marca 2022r. nastąpił odbiór końcowy rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w ramach III etapu „Budowy i rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w miejscowości Laszczyny”, zrealizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Kwota poniesionych kosztów rozbudowy to 134 133,79 zł. W związku z tym, że zadanie zrealizowane zostało z unijnym wsparciem finansowym, spółka otrzymała z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego dofinansowanie w wysokości ok. 63% poniesionych kosztów.

W ramach zadania wykonano w okolicach zalewu „Czyste” 702 mb. sieci kanalizacyjnej oraz 22 mb. sieci wodociągowej. Podłączanie do sieci możliwe będzie po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie z Powiatowego Nadzoru Budowlanego w Leżajsku. Powinno to nastąpić do końca kwietnia br., o czym spółka poinformuje zainteresowane osoby.

Tak samo jak w przypadku realizacji poprzednich etapów rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wszelkich informacji udziela p. Mariusz Dubiel, numer

tel: 535 643 388. Można też kontaktować się z biurem spółki tel: (17) 243 64 66 (biuro czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.00).

Dziękując mieszkańcom za współpracę przy rozbudowie sieci, zapraszam do kontaktu.

M. Ordyczyński

Podsumowanie zimowego utrzymania dróg

Na dzień 10 marca 2022 roku koszty zimowego utrzymania dróg gminnych i chodników na terenie naszej gminy w sezonie 2021/2022 wyniosły 149 334,13 zł. Łagodna zima spowodowała, że wyjazdów związanych z odśnieżaniem było mniej niż w poprzednim sezonie. Odśnieżaniem dróg zajmowała się Spółdzielnia Usług Drogowo - Rolniczych w Grodzisku Dolnym.

Koszty utrzymania dróg w tym okresie stanowią znaczne obciążenie dla budżetu samorządowego, niemniej jednak na tych zadaniach nie możemy oszczędzać.

Przyszła wiosna - sprzątam pobocza

W połowie marca rozpoczęły się prace porządkowe gminnej grupy pracowników w ramach robót publicznych i interwencyjnych. Pracownicy od samego początku mają bardzo dużo pracy związanej z czyszczeniem poboczy z porzuconych śmieci i odpadów. Do chwili obecnej zebrano prawie dwa kontenery śmieci. Skala wyrzucanych odpadów do rowów i poboczy naszych dróg jest porażająca. Prosimy nie wyrzucać śmieci gdziekolwiek się da. Gminny system odbierania odpadów komunalnych pozwala na przekazywanie z gospodarstwa domowego nieograniczonej ilości odpadów. Nie musimy szukać rozwiązań zastępczych, aby pozbyć się śmieci. Dbajmy o piękno i porządek w naszych miejscowościach. Jeżeli widzimy kogoś, kto wyrzucił papierkę lub butelkę do przydroż-

nego rowu, upominajmy go i nakazujemy zabranie śmieci ze sobą. Za miejsce, w którym żyjemy jesteśmy wspólnie odpowiedzialni.

Z życia Rady Gminy

W dniu 10 marca odbyła się XXXVII sesja Rady Gminy. Przedstawiono na niej sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za rok 2021 oraz sprawozdanie z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Grodzisku Dolnym.

Poza tym na sesji podjęto szereg uchwał m.in:

1. W sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie wspierania seniorów przez Gminę Grodzisko Dolne pod nazwą „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022.
 2. W sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grodzisko Dolne w 2022r.
 3. W sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ochotników OSP za uczestnictwo w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, ćwiczeniach oraz szkoleniach.
 4. W sprawie ustalenia diet dla sołtysów.
 5. W sprawie ustalenia diet dla radnych Rady Gminy.
- W związku z obecną sytuacją na Ukrainie rozmawiano na tematy związane z pomocą uchodźcom i dyskutowano o możliwych rozwiązaniach, jakie przygotowuje usta-

wodawca w tym zakresie. Rozmawiano o bieżących sprawach mieszkańców gminy, planach na najbliższe miesiące w zakresie planowanych inwestycji. Dla samorządu wyzwaniem w najbliższych miesiącach będą prowadzone przetargi i związane z tym koszty finansowe ich realizacji z uwagi na wysokie ceny materiałów i usług. Obecnie wszyscy dostrzegają galopujący wzrost kosztów materiałów, robót budowlanych i paliwa. Ten wzrost będzie miał niewątpliwie decydujące znaczenie na procesy realizacji zadań w najbliższym, czasie.

Wszystkie osoby zainteresowane przebiegiem obrad sesji zapraszamy do obejrzenia nagrania, które znajduje się na stronie internetowej urzędu gminy pod linkiem:

<https://transmisjabrad.info/channels/104/gmina-grodzisko-dolne>

Biuro Rady

W Urzędzie Gminy pomagamy wypełniać wnioski obszarowe

Informujemy, że rozpoczął działalność punkt informacyjny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w urzędzie gminy. Jak co roku pracownicy urzędu pomagać będą rolnikom wypełniać wnioski obszarowe. Rolnicy, którzy posiadają indywidualne konto elektroniczne w ARiMR proszeni są o przyniesienie ze sobą loginu i hasła w celu zalogowania się do systemu informatycznego.

Rolnicy którzy będą korzystać z elektronicznego wniosku po raz pierwszy, proszeni są o posiadanie poniższych danych:

- numer identyfikacyjny producenta - „numer gospodarstwa”
- numer rachunku bankowego na który wpłynęła dopłata za rok 2021
- kwotę ostatniego przelewu dopłaty otrzymanego z ARiMR

Uwaga! Obowiązuje uprzednia rejestracja wizyty w urzędzie gminy z uwagi na bardzo duże zainteresowanie mieszkańców skorzystaniem z pomocy punktu.

W tym celu należy zadzwonić pod nr tel. **17 242 82 65, wew. 211**

Zwrot akcyzy - podsumowanie

Zakończył się proces składania i rozpatrywania wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej. W okresie od 1 lutego 2022 roku do 28 lutego 2022 roku złożonych zostało 375 wniosków (o 5 wniosków więcej niż w roku ubiegłym), na ponad 2 275 hektarów powierzchni użytków rolnych. Do rolników ogółem trafi ponad 159 tys. zł. Pieniądze wypłacane będą 29 kwietnia 2022 roku.

Kolejny nabór wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego rozpocznie się 1 sierpnia i trwać będzie do 31 sierpnia 2022 roku.

Stosowanie środków ochrony roślin i obowiązki z tym związane

Mamy wiosnę, rozpoczynamy prace polowe, również te związane z nawożeniem i pierwszym w tym roku stosowaniem środków ochrony roślin. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Rzeszowie przypomina o zasadach i obowiązkach związanych z stosowaniem tych preparatów.

1. Do wykonania zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin należy używać sprzętu, który jest sprawny technicznie i skalibrowany, tak aby zapewnić prawidłową i precyzyjną aplikację cieczy roboczej.
2. Operator wykonujący zabiegi środkami ochrony roślin powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje potwierdzone ukończeniem szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków.
3. Środki ochrony roślin należy stosować ściśle z informacjami podanymi w ich oznakowaniu.
4. Środki ochrony roślin należy kupować w sklepie, hurtowni, od dystrybutora, który jest zarejestrowany przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
5. Należy unikać zakupu środków ochrony roślin z niepewnego źródła, np. na straganie, z bagażnika, od pośrednika z zagranicy, gdyż środki te stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska, a za ich stosowanie może grozić odpowiedzialność karna.
6. Każde użycie środka ochrony roślin musi być odnotowane w ewidencji zabiegów, którą rolnik jest zobligo-

wany do prowadzenia i przechowywania przez 3 lata. Badanie nowego sprzętu do stosowania środków ochrony roślin przeprowadza się nie później niż po upływie 5 lat od dnia jego nabycia. Następne badanie przeprowadza się w odstępach czasu nie dłuższych niż 3 lata. Natomiast zaświadczenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin zachowuje ważność przez okres 5 lat od dnia ukończenia szkolenia. Na stronie internetowej pod adresem: <http://piorin.gov.pl/srodki-ochrony-roslin/rejestr/> dostępne są rejestry podmiotów prowadzących badania w zakresie potwierdzenia sprawności technicznej sprzętu do stosowania środków ochrony roślin oraz podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin. **W czasie pandemii COVID - 19 i 30 dni po jej zakończeniu wymóg posiadania badania potwierdzającego sprawność techniczną opryskiwaczy jak również posiadania aktualnego szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin nie obowiązuje.**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Rzeszowie zachęca rolników do bieżącego wykonywania badań opryskiwaczy oraz do uczestnictwa w szkoleniach w zakresie stosowania środków ochrony roślin.

Ważne. Termin nawożenia nawozami azotowymi na terenie województwa podkarpackiego trwa od 1 marca do 15 października.

Pamiętajmy o pszczołach: oprysków nie wykonujemy pomiędzy godziną 6:00 a 18:00.

ARiMR ma pieniądze dla młodych rolników

O 150 tys. zł na rozpoczęcie samodzielnego gospodarowania będzie się można starać w Agencji od 31 marca do 29 maja 2022 r. Pomoc finansowa pochodzi z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Z premii dla młodych rolników mogą skorzystać osoby, które m.in. w dniu złożenia wniosku mają nie więcej niż 40 lat, posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub zobowiążą się do ich uzupełnienia w ciągu 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy. Starający się o to wsparcie powinni być właścicielami gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 hektara, ale nie mogą wejść w jego posiadanie wcześniej niż 24 miesiące przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

Stan agrochemiczny gleb w naszej gminie

Badania na temat stanu agrochemicznego gleb w Gminie Grodzisko Dolne przeprowadziła w ubiegłym roku Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Rzeszowie. Przebadana została powierzchnia ponad 70 ha w czterech miejscowościach.

Właściwości chemiczne gleb są w mniejszym lub większym stopniu zróżnicowane, co wynika ze zmienności skał glebotwórczych, rzeźby terenu i stosunków wodnych gleb, a w wielu przypadkach zależą również od struktury użytkowania, zasiewów, intensywności nawożenia i częstotliwości wapnowania. Przy ocenie agrochemicznej gleb i ich potrzeb nawozowych najważniejszymi elementami są: odczyn gleby, zawartość próchnicy i zasobność w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe. Wszystkie wymienione elementy mogą ulegać zróżnicowaniu w zależności od kategorii agronomicznej użytkowanych gleb. Ilościowe występowanie poszczególnych składników pokarmowych w glebach i stopień zakwaszenia (pH) określono na podstawie wyników badań Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Rzeszowie w roku 2021.

Kategoria agronomiczna

W systemie wyceny zawartości przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu brane są pod uwagę 4 kategorie agronomiczne gleby: bardzo lekkie, lekkie, średnie i ciężkie. W obrębie badanego obiektu 51% stanowią gleby zaliczane do IV kategorii agronomicznej, charakteryzujące się najczęściej kwaśnym odczynem i zróżnicowaną zasobnością. Wymagają intensywnego wapnowania i nawożenia głównie fosforem i potasem.

Odczyn i potrzeby wapnowania

Odczyn jest jedną z najważniejszych właściwości fizyko – chemicznych gleby, decydującą w znacznym stopniu o możliwości wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny uprawne. Wpływa on bezpośrednio na rozwój drobnoustrojów glebowych oraz na rozpuszczalność i przyswajalność składników pokarmowych. Uregulowany odczyn (pH powyżej 6,5) ogranicza możliwość pobierania przez rośliny metali ciężkich, które wchodząc w łańcuch troficzny człowieka stanowią zagrożenie dla jego zdrowia i życia. Na omawianym obszarze stan zakwaszenia gleby w górnej części profilu (w obrębie poziomu próchniczego lub warstwy ornej) w stosunku do powierzchni użytków rolnych przedstawia się następująco:

- gleby bardzo kwaśne i kwaśne (pH w KCl poniżej 5,5) ok. 81%
- gleby lekko kwaśne (pH w KCl 5,6 – 6,5) ok. 17%
- gleby obojętne i zasadowe (pH w KCl 5,5 - 7,0) 2%

Zawartość fosforu

Ogólna zawartość fosforu w glebach Podkarpacia waha

się od 0,02 do 0,3% i w największym stopniu uzależniona jest od rodzaju skały macierzystej, składu granulometrycznego i intensywności procesów glebotwórczych.

Wg danych OSChR w Rzeszowie udział gleb o różnej zasobności w przyswajalny fosfor w powierzchni użytków rolnych (w%) przedstawia się następująco:

- bardzo niska i niska zasobność -60%
- średnia zasobność - 28%
- wysoka i bardzo wysoka zasobność - 12%

Zawartość potasu

Rolę, jaką pełni potas we wzroście i rozwoju roślin sprawia, że jest on pobierany przez rośliny w dużych ilościach. Potas jest zatrzymywany w glebie znacznie słabiej niż fosfor, jest bardziej ruchliwy, ulega wypłukiwaniu i przemieszczaniu w głąb profilu glebowego. Opracowując syntetycznie wyniki analiz gleby na zawartość potasu sporządzono strukturę procentową zasobności w ten składnik gleb gminy:

- zasobność bardzo niska i niska - 57%
- zasobność średnia - 26%
- zasobność wysoka i bardzo wysoka - 17%

Zawartość magnezu

Zasobność gleb w magnez na terenie omawianego obszaru wiąże się przede wszystkim z zawartością próchnicy, składem granulometrycznym i uwilgotnieniem. Gleby o mocniejszym składzie granulometrycznym oraz bardziej próchnicze zawierają większą ilość przyswajalnego magnezu, w przeciwieństwie do gleb lekkich zaliczanych do I i II kategorii agronomicznej.

Procentowy udział gleb w poszczególnych klasach zasobności:

- zasobność bardzo niska i niska - 81%
- zasobność średnia - 15%
- zasobność wysoka i bardzo wysoka - 4%

Badanie gleb na podstawowe składniki pokarmowe pokazują jak racjonalnie stosować nawożenie, które parametry gleby są optymalne a jakie należy uzupełnić. Uregulowanie odczynu gleby jest podstawą do racjonalnego i efektywnego nawożenia, jest sposobem na minimalizację kosztów związanych z nawożeniem oraz jednym z elementów technologii produkcji gwarantującej uzyskanie dobrych jakościowo plonów. Wapnowanie pozwala zahamować procesy związane z chemiczną degradacją gleb.

Okręgowa Stacja Chemiczno -
Rolnicza w Rzeszowie
Anna Janda

Segreguj - nie marnuj!

Segregacja śmieci ma ogromne znaczenie dla naszego życia. Pamiętajmy - segregacja nic nas nie kosztuje, a dzięki niej nasze śmieci mają szansę zyskać swoje drugie życie. Należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Te surowce w naszej gminie dzielimy na metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło i odpady biodegradowalne. Zbieranie osobno tych rzeczy pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Efektywna segregacja odpadów niesie za sobą wiele zalet m.in:

- ograniczamy ilość śmieci, które trafią na składowiska,
- mniej odpadów na składowiskach to mniejsze koszty dla gminnego systemu gospodarowania odpadami
- poprawiają się warunki do życia zarówno dla ludzi, zwierząt jak i roślin.

W naszym zwykłym, codziennym życiu możemy w łatwy sposób zacząć dbać o środowisko. Robiąc zakupy war-

to zastanowić się, czy biorąc pomidora lub jabłko potrzebujemy foliowej torebki, a majonez lub musztardę kupić w plastikowym pojemniku czy może w szklanym? Sama segregacja makulatury przyczynia się do ograniczenia zużycia energii, wody i zanieczyszczenia powietrza oraz zmniejsza wycinkę drzew. Sto ton makulatury pozwala wyprodukować 90 ton papieru do ponownego użytku, a wyprodukowanie 1 tony papieru wymaga wycięcia 17 drzew. Selektywna zbiórka odpadów po prostu nam się opłaca.

Monitorując poziom segregacji śmieci w naszej gminie należy stwierdzić, że jest on wysoki. Niemniej jednak zdarzają się przypadki, gdzie mieszkańcy wrzucają do worków nieposegregowane wcześniej śmieci. Za każdy taki worek gmina ponosi zwiększoną opłatę do operatora systemu. Poziom segregacji odpadów oddawanych przez mieszkańców w comiesięcznych zbiórkach jest monitorowany na bieżąco. W stosunku do mieszkańców, którzy w najbliższych miesiącach nie zmienią nawyków związanych z brakiem segregacji odpadów gmina będzie zmuszona zastosować wobec nich zwiększoną opłatę za śmieci. Przypominamy, że w myśl nowych przepisów segregowanie odpadów nie jest naszym przywilejem, a obowiązkiem.

Redakcja

Pamiętajmy o kominach!

Właściciel lub zarządca nieruchomości zobowiązany jest do przeglądu i czyszczenia przewodów kominowych w określonych odstępach czasu. **Sprawdzenie stanu technicznego przewodów kominowych i podłączeń wentylacyjnych, dymowych i spalinowych należy wykonywać minimum raz w roku.** Czyszczenia przewodów należy dokonywać:

- przewody dymowe - cztery razy w roku.
- przewody spalinowe - dwa razy w roku,
- przewody wentylacyjne - raz w roku.

Niestety coraz częściej pojawiają się informacje dotyczące wykonywania usług kominarskich przez osoby nieposiadające uprawnień do wykonywania tych czynności. Aby uniknąć nierzetelnych wykonawców usług, należy weryfikować ich uprawnienia. Sprawdzajmy takie informacje, pytajmy o legitymacje, ponieważ kontrola przeprowadzona przez osoby bez uprawnień może stanowić poważne zagrożenie dla naszego mienia, zdrowia i życia. Po każdym wykonaniu usługi przeglądu lub czyszczenia powinna zostać wystawiona dokumentacja z tych czynności.

Wystawienie dokumentu bez dokonanej kontroli czy czyszczenia jest oszustwem.

KOMUNIKAT

Wszystkim osobom, którym w decyzji scaleniowej Nr. GN.661.28.2015 zostały przyznane dopłaty pieniężne w zamian za grunty przyznane w wyniku scalenia gruntów w Grodzisku Dolnym przypominamy o konieczności złożenia oświadczenia do Starosty Leżajskiego, w którym obowiązani są wskazać numer rachunku bankowego, na który mają zostać wypłacone środki.

Druk oświadczenia jest do pobrania na stronie internetowej gminy w zakładce „Komunikaty” oraz w urzędzie gminy.

Wypełnione oświadczenie należy złożyć lub przesłać na adres:

**Starostwo Powiatowe w Leżajsku
ul. Kopernika 8, 37 - 300 Leżajsk.**

Więcej informacji pod nr. tel:

17 240 45 11, 17 240 45 10

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami w gminie

W tym numerze podsumowujemy realizację gminnego zadania opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Wyłapywaniem/odławianiem zwierząt zajmuje się Gabinet Weterynaryjny „Eskulap” z Nowej Sarzyny. Zleceniobiorca ponadto zajmuje się transportem do schroniska lub miejsca czasowego przetrzymywania zwierząt, zapewnienia im niezbędne leczenie, właściwą pielęgnację i opiekę, w tym sterylizację i kastrację odławianych zwierząt. Poszukuje właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypia ślepe mioty oraz zapewnia całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Umowę na wyżej wymienione zadania gmina podpisała z gabinetem na 3 lata, a jej obowiązywanie kończy się 31 grudnia 2022 roku.

W 2021 roku na terenie gminy wyłapano i udzielono opieki 8 psom i 10 kotom. Koszt realizacji tych zadań wy-

niósł łącznie 20 005 zł. Opieka nad zwierzętami należy do podstawowych obowiązków gminy, których nie może przenieść na inne podmioty. Koszty tej działalności są wysokie, ale konieczne do poniesienia. W przeciwnym wypadku gmina poniosłaby dotkliwe kary pieniężne za brak realizacji tego obowiązku.

Redakcja

Kilka słów podsumowania o GPRPA w 2021 roku

GPRPA to nic innego jak Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który zawiera szereg działań i zadań realizowanych przez gminę z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Realizacją programu zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2021 komisja posiadała do wykorzystania na realizację różnych zadań w tym zakresie kwotę 148 369,76 zł. Na tę kwotę skradały się opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu (106 913,46 zł), opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (10 914,55 zł) i niewykorzystane wydatki z roku 2020 (30 541,75 zł). Z ogólnej kwoty wydatków wykorzystano 90 337,95 zł. Kwotę 6 540 zł stanowiła dotacja celowa na Izbę Wyrzeźwień w Rzeszowie na potrzeby sprawowania opieki nad osobami nietrzeźwymi przewiezionymi z terenu gminy do Izby Wyrzeźwień. W tym czasie skierowano również 15 wniosków na leczenie odwykowe osób uzależnionych. Biegli sądowi wydali 10 opinii psychiatryczno - psychologicznych stwierdzających uzależnienie od alkoholu. Do sądu skierowano 10 wniosków o podjęcie leczenia odwykowego. W ramach programu profilaktyki funkcjonuje Punkt Informacyjno - Konsultacyjny w urzędzie gminy, na którego funkcjonowanie wydano w roku ubiegłym 20 003,47 zł. Punkt jest otwarty w każdy czwartek miesiąca w godz. od 17:00 do 19:00. Ponadto w pierwszy wtorek każdego miesiąca dyżur pełni certyfikowany specjalista psychoterapii w godz. od 15:30 do 17:30. Do punktu zapraszamy osoby uzależnione od alkoholu, współuzależnionych, domowników osób uzależnionych, osoby doświadczające zjawiska przemocy w rodzinie spowodowa-

nej nadużywaniem alkoholu w celu udzielenia im stosowanego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania od przemocy. Spotkania odbywają się w atmosferze wzajemnego zrozumienia i anonimowości. W roku 2021 z takiej porady i konsultacji skorzystało 35 osób, część z nich pojawiała się systematycznie i kontynuuje terapię w roku bieżącym.

W ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wydano kwotę 41 364,16 zł. To głównie programy realizowane przez placówki oświatowe i organizacje pozarządowe skierowane do dzieci i młodzieży w ramach realizowanych programów edukacyjnych i pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Kwotą 22 430,32 zł wspomóżono działalność instytucji i stowarzyszeń organizujących wydarzenia, konkursy i inne formy spędzania wolnego czasu polegające na edukowaniu i kształtowaniu umiejętności oraz nawyku wyboru bezpiecznych zachowań związanych z przemocą, agresją i zagrożeniami płynącymi z korzystania z używek (alkohol, narkotyki).

W 2021 roku przeprowadzono ponadto 27 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono naruszeń prawa przez sprzedawców w tym zakresie.

Redakcja

Wielki Post – powrotna droga do Boga

Jesteśmy w trakcie przeżywania Wielkiego Postu, okresu który przygotowuje nas do Świętego Triduum Paschalnego i najważniejszych chrześcijańskich Święt Wielkiej Nocy – Pamiątki Zmartwychwstania Chrystusa. W tym roku jest to czas szczególnie trudny i ciężki. Wiele z nas zapewne zadaje sobie nie raz pytanie: Co dalej? Dokąd zmierza ten świat i dokąd zmierzamy my sami?

Dwa lata temu pandemia zatrzęsała naszym spokojnym i bezpiecznym życiem. Przyniosła ze sobą strach, bezsilność, ból i izolację. Kiedy zaczęliśmy wracać do normalności świat stanął w obliczu wojny, która już rozgrywa się u naszych granic. Kolejne pokłady strachu, niepokoju i niepewności uderzają w nas niczym kamienie.

W nastrój Wielkiego Postu wprowadziła nas Środa Popielcowa, która zgromadziła w świątyniach duże rzesze wiernych, chcących wziąć udział w obrzędzie posypania głów popiołem. Dla każdego katolika rozpoczyna się wtedy czas walki z własnymi słabościami, gorliwej modlitwy, czas pokuty i nawrócenia do Boga. Dzisiejszy świat szczególnie potrzebuje modlitwy.

Wielki Post jest czasem bogatym w symbole: popiół, który jest znakiem marności i przemijalności człowieka, fioletowy kolor szat liturgicznych, który wskazuje na pokutę, post i umartwienie. Jednak najważniejszym wydarzeniem jest Triduum Paschalne (z łac. triduum - Trzy Dni), w czasie którego Kościół wspomina mękę, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Triduum Paschalne rozpoczyna się w Wielki Czwartek, który jest dniem upamiętniającym Ostatnią Wieczerzę. Jest to również szczególne święto kapłanów. Rankiem w kościołach katedralnych biskup diecezjalny wraz z kapłanami odprawia Mszę św. Krzyżma. Podczas niej biskup święci oleje (chorych i krzyżmo), które przez cały rok służą przy udzielaniu sakramentów chrztu, święceń kapłańskich, namaszczenia chorych.

Drugą Mszą sprawowaną w Wielki Czwartek jest Msza

Ostatniej Wieczerzy. Charakteryzuje ją wspomnienie, podczas której Chrystus Pan ustanowił Eucharystię i sakrament kapłaństwa, a w obrzędzie umycia nóg dał uczniom przykład bezgranicznej miłości bliźniego. Liturgia Mszy Wieczerzy Pańskiej kończy się uroczystym przeniesieniem Najświętszego Sakramentu do ołtarza wystawienia (kaplicy adoracji), który u nas nazywa się tradycyjnie Ciemnicą. Po zakończeniu liturgii mszalnej obnaża się ołtarz, usuwa z niego świece, kwiaty i obrus – co symbolizuje obnażenie Chrystusa z szat i rozdzielenie ich między żołnierzy.

Wielki Piątek to dzień największej żałoby w Kościele. W tym dniu nie odprawia się Mszy Świętej, a jedynie podniosłe nabożeństwo. Jest to dzień powagi, skupienia i postu, w którym szczególnie czci się drzewo krzyża. Liturgia Wielkiego Piątku składa się z czterech zasadniczych części:

- liturgia słowa, w której centralne miejsce zajmuje opis męki Chrystusa
- adoracja Krzyża, która jest kulminacyjnym punktem wielkopiątkowej liturgii
- Komunia Święta
- procesja do Grobu Pańskiego, która jest ostatnim elementem liturgii Męki Pańskiej.

W Wielką Sobotę Kościół trwa przy Grobie Pańskim rozważając Mękę i Śmierć Chrystusa. Jest to dzień wyciszenia i oczekiwania na przyjście Chrystusa. Dla uczniów Jezusa był to dzień największej próby. Według Tradycji apostołowie rozpierzchli się po śmierci Jezusa, a jedyną osobą, która wytrwała w wierze, była Bogurodzica. Dlatego też każda sobota jest w Kościele dniem maryjnym. Tradycją Wielkiej Soboty jest poświęcenie pokarmów wielkanocnych: chleba - na pamiątkę tego, którym Jezus nakarmił tłumy na pustyni; mięsa - na pamiątkę baranka paschalnego, którego spożywał Jezus podczas uczyty paschalnej z uczniami w Wieczerniku oraz jajek, które symbolizują nowe życie.

Wielkanoc zaczyna się już w sobotę po zachodzie słońca. Rozpoczyna ją liturgia światła, podczas której następuje poświęcenie ognia i zapalenie Paschału - wielkiej włoskiej świecy, która symbolizuje Zmartwychwstałego Chrystusa. Drugim elementem Wigilii Paschalnej jest liturgia słowa, którą kończy hymn „Chwała na wysokości Bogu”. Kolejnym elementem Wigilii Paschalnej jest liturgia chrzcielna podczas której poświęcona zostaje woda. Wigilia Paschalna kończy się Eucharystią i procesją rezyrekcyjną, która w wielu miejscach nie odbywa się w Noc Zmartwychwstania ale w niedzielny poranek.

Redakcja

Wielkanoc w Kościele i w tradycji ludowej

Wielkanoc w Kościele.

Wielkanoc w roku kościelnym należy do świąt ruchomych. Wynika to z faktu, że datę tego święta ustalono według kalendarza księżycowego, który w tradycji żydowskiej wyznaczał dzień Paschy. Na Soborze Nicejskim I w 325 r. postanowiono, że Wielkanoc będzie obchodzona w pierwszą niedzielę po pierwszej pełni Księżyca i wiosennym zrównaniu dnia z nocą. W rezultacie tych ustaleń Wielkanoc może przypadać w jedną z niedziel pomiędzy 22 marca a 25 kwietnia. W tym roku obchodzić będziemy ją 17 kwietnia.

Święta Wielkiej Nocy poprzedzone są okresem Wielkiego Postu. W pierwszych wiekach chrześcijaństwa Niedzielę Wielkanocną poprzedzało całonocne czuwanie. Z biegiem czasu okres czuwania wydłużono aż do wczesnego ranka Wielkiej Soboty. W ten sposób w południe tego dnia następował koniec Wigilii Paschalnej, a jednocześnie koniec czterdziestodniowego Wielkiego Postu.

W 1951 roku papież Pius XII, chcąc zwiększyć uczestnictwo wiernych w tej uroczystej liturgii, przeniósł poranne nabożeństwo na godziny wieczorne, natomiast Sobór Watykański II wprowadził dwa nabożeństwa kończące Triduum Paschalne (msze rezurekcyjne): w Wielką Sobotę wieczorem i w dzień Wielkanocny o świcie.

Pamiętajmy, że Wielkanoc to najważniejsze w roku święto chrześcijańskie, mające na celu upamiętnienie Misterium Paschalnego, czyli Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

Wielkanoc w tradycji ludowej.

Wielkanoc - najważniejsze święto w tradycji chrześcijańskiej, posiadało ogromną liczbę obrzędów i zwyczajów ludowych, sięgających w większości do czasów przedpaństwowych - pogańskich. Mimo wielu starań ze strony Kościoła, który dążył do likwidacji lub adaptacji starych zwyczajów, nie udało się ich całkowicie usunąć, zwłaszcza wśród ludu wiejskiego. Jeszcze dzisiaj etnografowie i historycy potrafią wyszukać w obrzędowości kościelnej te elementy, które są relikami kultury i wierzeń naszych przodków.

Obecnie przytoczymy - z konieczności we fragmentach - niektóre ludowe zwyczaje.

Okres poprzedzający Wielki Post, obecnie znany pod nazwą „karnawał” (od franc.), nazywał się w początkach XX w. (głównie na wsi) „ostatkami” lub „zapustami”, natomiast ostatnie trzy dni przed Środą Popielcową - „zapustem” i „mięsopestem”. Charakterystyczne, że młodzież dawniej bawiła się w tym dniu w gospodach (karczmach) za pieniądze dziewcząt.

Duże znaczenie przywiązywano do gałązek wierzbowych, święconych w Niedzielę Palmową. Wiązało się to z prastarym kultem wiecznie żywej gałązki - „drzewa życia”. Powszechne było połykanie baziak wierzbowych - „żeby gardło nie bolało”. Oprócz tego gałązkom wierzbowym przypisywano inne właściwości zdrowotne, dlatego utykano je w polu, w zabudowaniach gospodarczych, w domach za obrazy oraz przy ich pomocy wypędzano pierwszy raz bydło w pole i na łąki. Ciekawe zwyczaje związane były z wodą. W niektórych wsiach w Wielki Piątek kobiety wychodziły z domów przed wschodem słońca i nie odzywając się do nikogo szły do jeziora lub rzeki (stawu). Po obmyciu się nabierały wody, którą w milczeniu przynosiły do domu. Tu polewały ręce domowników i całą zagrodę. Gdzie indziej wodą poświęconą w kościele w Wielką Sobotę polewano zabudowania gospodarcze, zwierzęta hodowlane i drzewka owocowe - wszystko to w intencji zdrowia, pomyślności i dobrych zbiorów.

Ogień przenoszony na paschał i świece wiernych w Wielką Sobotę pochodził z ognisk rozpalanych przy kościele. Ogień jest symbolem światłości, jasności, którą jest dla nas Chrystus. Do dziś zachował się zwyczaj święcenia w Wielką Sobotę produktów przyniesionych do kościoła (święconka). Najważniejszym artykułem jest jajko, które jest symbolem nowego życia i odrodzenia. W święconce, oprócz jajka znajdują się także chleb, kiełbasa, ciasto, babka, masło, woda i sól.

Po powrocie z kościoła ze mszy rezurekcyjnej cała rodzina zasiada do wspólnego śniadania. Rozpoczyna się Dzień Zmartwychwstania Pańskiego, głoszący ogólną radość i nadzieję na dobry czas wiosny i bogate plony.

Bardzo charakterystyczny dla Świąt Wielkanocnych był śmigus - dyngus. Początek tego zwyczaju sięga najprawdopodobniej dalekiej przeszłości. Nie jest jasne pochodzenie tych słów. Być może wywodzą się od niemieckiego „Düngess” i „Schmachosern”, co oznacza wodnistą polewę, chlust wody. Znane są także polskie określenia niemieckich nazw, np. „lejek”, „oblewanka” lub „dyngowacz”. Śmigus jest ciągle jednym z najciekawszych i najbardziej bogatych w treści i formy zwyczajów wielkanocnych.

Miejmy nadzieję, że wiele wielkanocnych zwyczajów i obrzędów przetrwa jeszcze długie lata w naszej lokalnej tradycji dając świadectwo kultury ludowej dawnych lat.

Dla nas szczególne znaczenie w tym okresie mają parady Straży Grobowych „Turków”. To pielęgnowany od lat zwyczaj i duma ziemi grodziskiej, przekazywany z pokolenia na pokolenie.

Redakcja

Kulinarne propozycje na Wielkanoc

Żur

Zakwas:

10 dag mąki żytniej razowej, 0,5 litra wody, czosnek do smaku, kromka żytniego chleba.

Wykonanie:

Mąkę zalać ciepłą, przegotowaną wodą. Dokładnie wymieszać. Przelać do kamiennego garnka lub szklanego słoja. Dodać czosnek i pozostawić na kilka dni do zakiszenia w ciepłym miejscu. Po ukiszeniu przecedzić przed gotowaniem.

Żur: Przygotować 1,5 litra wywaru z kości lub wędzonki. Do gorącego wywaru wlać zakwas i gotować ciągle mieszając. Doprawić do smaku solą i pieprzem. Można dodać śmietanę z żółtkiem.

Gomółka z sera białego

Składniki:

1 kg białego sera, 4 jajka, sól i pieprz do smaku, 4 ząbki czosnku drobno pokrojonego.

Wykonanie:

Wszystkie składniki dobrze wymieszać. Formować małe stożki, posmarować żółtkiem i układać na desce. Następnie obsuszać przez kilka dni na kuchni węglowej w czasie palenia lub w lekko nagrzanym piekarniku.

Gomółki cieszą się dużą popularnością ze względów smakowych i zdrowotnych. Takie gomółki wkłada się do koszyka do święcenia.

Babka piaskowa

Składniki:

1,5 szklanki mąki pszennej, 4/5 szklanki mąki ziemniaczanej, 4/5 szklanki cukru, kostka margaryny, 4 jajka, łyżeczka proszku do pieczenia, aromat waniliowy lub cytrynowy, 3 łyżki cukru pudru wymieszanego z cukrem waniliowym.

Wykonanie:

Miękką margarynę utrzeć z cukrem na jednolitą masę. Dalej ucierać dodając po jednym żółtku. Mąkę ziemniaczaną przesiać razem z mąką pszenną i proszkiem do pieczenia. Maki wsypać do utartej masy. Dodac kilka kropli aromatu. Całość dokładnie zmiksować. Białka ubić na sztywną pianę, a następnie połączyć z masą delikatnie mieszając łyżką. Ciasto przelać do formy wysmarowanej tłuszczem i posypanej bułką tartą. Piec od 40

do 50 min. w temperaturze 160 stopni. Po wyjęciu z formy nieco wystudzić posypać cukrem pudrem wymieszanym z cukrem waniliowym.

Przepisy udostępniły panie z KGW w Wólce Grodzkiej

Jedz kasze na zdrowie!

W zasięgu naszych rąk mamy wiele gatunków kasz: gryczaną, jęczmienną, jagłaną czy manną. Mają one szereg właściwości prozdrowotnych, zawierają cenne minerały, witaminy i błonnik. Kasze są produktami łatwo dostępnymi, tanimi i bardzo łatwymi w przygotowaniu. Kasze powstają z ziaren zbóż, które najpierw są oczyszczane, a potem w zależności od rodzaju kaszy, ziarna są polerowane, krojone, prażone lub mielone. Im ziarno jest mniej oczyszczone i rozdrobnione, tym kasza zawiera więcej cennych składników odżywczych.

Jedną z najzdrowszych kasz, którą warto włączyć do naszej codziennej diety jest **kasza gryczana**. Powstaje z nasion gryki i dostarcza organizmowi sporą ilość przeciwutleniaczy, błonnika, witamin i minerałów. Kaszę gryczaną warto spożywać przy zaburzeniach czynności jelit, a także dolegliwościach układu krążenia, szczególnie przy nadciśnieniu. Co ważne kasza gryczana nie zawiera glutenu, więc może być stosowana w diecie bezglutenowej.

Kasza jagłana to najstarsza znana kasza. Wytwarzana jest z nasion prosa. Dzisiaj bardzo niedoceniana, a jej składniki odżywcze dorównują kaszy gryczanej. Ma w sobie dużo łatwo przyswajalnego białka, najwyższą zawartość witamin z grupy B, żelaza, miedzi oraz krzemu, który wzmacnia nasze stawy, włosy i paznokcie, a także poprawia wygląd skóry. Jest zasadowotwórcza, dlatego pomaga odkwasić organizm oraz co ważne nie zawiera glutenu. Kasza jagłana doskonale sprawdzi się, jako śniadanie, gdyż jest lekkostrawna i sycąca. Można ją stosować również, jako zamiennik ziemniaków, makaronu czy ryżu.

Kasza jęczmienna to jedna z najpopularniejszych kasz w Polsce. Występuje w kilku różnych rodzajach: perłowa, łamana (wiejska) czy pęczak. Kasza jęczmienna zawiera bardzo dużo błonnika oraz jest bogata w obniżające poziom cholesterolu fitozwiązki, w których nie brakuje witamin z grupy B oraz witaminy K, która wspomaga nasz układ odpornościowy. Warto sięgać po kaszę jęcz-

mienną szczególnie gdy potrzebujemy oczyścić organizm ze zbędnych produktów przemiany materii lub gdy potrzebujemy wsparcia w walce z anemią. Kasza perłowa lub pęczak polecana jest także osobom chorującym na miażdżycę i chorobę niedokrwienną serca. Niewskazana jest natomiast dla osób chorujących na celiakię, ponieważ zawiera gluten.

Kasza manna znana również pod nazwą grysik pozyskiwana jest z najdrobniejszych, zmielonych ziaren pszenicy. Stanowi doskonałe źródło witamin z grupy B, zawiera jod, fosfor, magnez i żelazo. Jest lekkostrawna i zalecana osobom z problemami trawiennymi i po przebytych operacjach. Może być spożywana jako samodzielny posiłek (ugotowana na mleku, wodzie, a nawet rosole) lub dodatek do deserów, ciast czy obiadu.

Na koniec warto wspomnieć również o **płatkach owsianych**, które mają wiele właściwości i różne zastosowanie. Dzięki cennym składnikom odżywczym opóźniają efekt starzenia, wspomagają pracę jelit, obniżają poziom cholesterolu. Są także dobrym źródłem błonnika i nienasyconych kwasów tłuszczowych. Płatki owsiane świetnie nadadzą się do wykonania porannej owsianki, ale również stosowane są do różnych wypieków (ciasta, ciasteczka owsiane), pieczywo, jako składnik muesli, batoników czy nawet, jako forma panierki.

[Poniżej zamieszczamy przepis na pyszny i zdrowy budyń jagłany, który może sprawdzić się jako śniadanie lub deser.](#)

Składniki na ok. 2 porcje:

100 g kaszy jaglanej, 400 - 500 ml mleka, łyżka miodu, owoce.

Kaszę gotujemy w 250 ml mleka przez ok. 15 min. Do ugotowanej, gorącej kaszy dodajemy miód i ok. 150 ml mleka. Zmiksować w naczyniu blendera na gładką masę. W razie potrzeby dolewać mleka aby uzyskać konsystencję budyniu. Gotowy budyń przełożyć do miseczek i udekorować owocami lub sosem owocowy. (www.domowe-wymiepki.pl)

Redakcja

Mamy wiosnę - złap za książkę

Rachela Berkowska, „Życie za szczyt. Polacy w Himalajach i Karakorum”, Prószyński i S-ka 2021.

Ruszając na wyprawy w Himalaje i Karakorum godzili się na wyrzeczenia, zimno, głód, chorobę wysokościową, ale przecież nikt z nich nie myślał o ostatecznym. O tym, że zapuszczając się w strefę śmierci, może już z niej nie wróci. Niebosiężne szczyty - wśród nich Lhotse, K2, Annapurna Południowa, Broad Peak... Niezwykli ludzie - jak Stanisław Latało, Andrzej Bieluni, Barbara Kozłowska czy Łukasz Chrzanowski... Los splótł ich ze sobą - człowieka i górę - na zawsze. Jaka była ta

ostatnia wspinaczka? Co sprawiło, że zdobywając szczyt, przekroczyli kruchą granicę między wyzwaniem a ryzykiem? Wysockogórskie wyprawy i próba drobiazgowego odtworzenia tych decydujących chwil. Historie złożone z wielu puzzli, czytane z prasy, książek, raportów, wyniesione ze spotkań i rozmów. By je ocalić w pamięci. Nie zapomnieć. Nie tylko o tych, którzy znaleźli się po drugiej stronie grani, ale też o ich partnerach i ratownikach - jakże często narażających własne życie. Opowieść o granicach ryzyka, odwadze i poświęceniu. O emocjach związanych z pasją wspinania będących zapłatą, rozgrzeszeniem i powodem, dla którego zapomina się o trudnościach, by znów wyruszyć w góry, na szczyt. Rachela Berkowska pośród rodzin, najbliższych i członków tragicznych wypraw szuka odpowiedzi na pytania, które pozostają tajemnicą gór.

Małgorzata Potocka, „Globalne czytanie. Gdzie jest piłka?”, Olesiejuk 2021.

Seria „Globalne czytanie” to książki dla naj-

młodszych wykorzystujące metodę czytania cało wyrazowego - bez znajomości poszczególnych liter dziecko z czasem zapamiętuje obraz graficzny wyrazu.

Wystarczy kilka minut dziennie, koniecznie w formie zabawy, a maluch zacznie „czytać”, przy okazji ćwicząc pamięć, spostrzegawczość i koncentrację. Ważne, aby zabawa w czytanie przebiegała w przyjaznej atmosferze i sprawiała wiele radości.

B.J. Fogg, „Mikro nawyki. Niewielkie zmiany, które wiele zmieniają”, 2021 Agora.

Zmiana twojego życia na lepsze jest łatwiejsza niż myślisz. Czy chcesz schudnąć, spać, by się wysypiać czy też odzyskać równowagę między życiem zawodowym a prywatnym - sekret tkwi w tym, by zacząć od małych rzeczy. Przez lata wmawiano nam, że bycie zdrowszym i bardziej produktywnym to kwestia siły woli: powinniśmy podążać za trendami i dokonywać ciągłych zmian w naszym stylu życia. Jednak niezależnie od tego, czy chodzi o naszą dietę, plany fitness czy pracę, radykalne zmiany zwykle się nie sprawdzają albo

działają bardzo krótko. Więc co mamy robić? Zamiast skazanych na porażkę rewolucji powinniśmy zacząć od szybkich zwycięstw - i wdrożyć w naszą codzienność nowe mikro nawyki. One zmienią wszystko! W bestsellerowej, wysoko ocenianej przez czytelników i specjalistów książce „Mikro nawyki” B.J. Fogg pokazuje, jak zmienić nasze życie na lepsze utrwalając każdy drobny nawyk raz na zawsze. Wykorzystując wieloletnią pracę naukową oraz praktyczne doświadczenie pracy z ponad 40 tysiącami osób, objaśnia mechanizm kształtowania nawyków. Skup się na tym, co możesz łatwo zmienić - wyjaśnia Fogg - a nie na tym, co wymaga ogromnego wysiłku; skup się na tym, co chcesz robić, a nie na tym, co powinienes. W mikro nawykach kryje się zaskakująca prawda - budowanie szczęśliwszego, zdrowszego życia może być łatwe i zaskakująco przyjemne.

Praca zbiorowa, „Idzie kominiarz i inne rymowanki”, Wilga 2021.

Idzie kominiarz... to zbiór lubianych i ponadczasowych polskich rymowanek. Znalazły się tu znane i przekazywane kolejnym pokoleniom wierszyki, które zapewnią mnóstwo dobrej zabawy całej rodzinie.

Deutsch Plus w Grodzisku Górnym

Zespół Szkół im. prof. Franciszka Lejki w Grodzisku Górnym, jako jedna z 35 placówek w Polsce dołączył w roku 2022 do realizacji projektu „Deutsch Plus” – inicjatywy wspierającej szkoły w działaniach na rzecz języka niemieckiego. Inicjatorem przedsięwzięcia jest Goethe-Institut w Warszawie. Celem projektu jest wzbudzenie większego zainteresowania językiem niemieckim i kulturą Niemiec oraz stworzenie prestiżowej sieci dwustu szkół wspierających nauczanie języka niemieckiego jako języka obcego. W projekcie Deutsch Plus przewidziane zostały różnorodne działania zarówno dla uczniów jak i nauczycieli: udział w ogólnopolskich konkursach i projektach z atrakcyjnymi nagrodami, kontakt z młodzieżą niemieckojęzyczną czy też rozwijanie kompetencji nauczycieli z zrzeszonych szkół. Dzięki temu będziemy mogli gościć młode osoby z Niemiec w celu kontaktu z żywym językiem oraz brać udział w wielu inicjatywach jak np. udział w projektach na temat muzyki, gotowania czy ochrony środowiska, uzyskać dostęp do bezpłatnych lekcji oraz otrzymać zniżki przy przystąpieniu do egzaminów Goethe-Institut. Projekt Deutsch Plus jest objęty patronatem Ambasady Niemiec w Warszawie. Koordynatorem projektu w szkole jest nauczycielka języka niemieckiego p. Małgorzata Bieńkowska. Po podpisaniu umowy

szkoła została wyróżniona plaketą Deutsch Plus, którą już niedługo będzie można oglądać na terenie naszej szkoły. Jednym z głównych warunków członkostwa w tej prestiżowej sieci szkół jest zwiększona liczba godzin języka niemieckiego. Udało się to osiągnąć w naszej szkole dzięki realizacji Akredytacji Erasmus +, której głównym celem jest różnorodność językowa. Od września 2021 uczniowie klasy pierwszej uczą się języka niemieckiego. Dlatego też projekt ten jest doskonałym uzupełnieniem działań naszej szkoły na rzecz szeroko rozumianej wielojęzyczności.

Zespół Projektowy

DEUTSCH
|PLUS|+

Stypendia Wójta przyznane

Za nami kolejna edycja gminnego programu stypendialnego, który ma na celu wspieranie, docenianie i promowanie uzdolnionych uczniów, mieszkańców naszej gminy. W ramach Gminnego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów Wójt Gminy Grodzisko Dolne przyznał stypendia dla zdolnych uczniów ze szkół podstawowych i szkół średnich. Stypendyści otrzymali stypendia w trzech kategoriach:

- I kategoria w kwocie 500 zł otrzymało 10 uczniów,
- II kategorii w kwocie 300 zł otrzymało 11 uczniów,
- III kategorii w kwocie 200 zł otrzymało 9 uczniów.

Uczniowie w I półroczu roku szkolnego 2021/2022 zdobyli stypendium za wysokie wyniki w nauce, wzorowe zachowanie, osiągnięcia sportowe, wysokie wyniki w konkursach artystycznych na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim oraz za pracę społeczną. Przyznane zostało też stypendium specjalne dla 1 ucznia za zajęcie I miejsca w ogólnopolskim konkursie przedmiotowym z języka angielskiego. Michał Świąder uczeń IV klasy szkoły podstawowej w Grodzisku Dolnym otrzymał maksymalną liczbę punktów jaka możliwa była do zdobycia w konkursie. Ponadto przyznana została jedna nagroda za osiągnięcia sportowe dla mieszkańca naszej gminy pana Leszka Łachmanowicza, który wraz z Reprezentacją Polski w Rugby na Wózkach zdobył w ubiegłym roku Wicemistrzostwo Europy.

Wójt Gminy Grodzisko Dolne gratuluje wszystkim stypendystom wysokich wyników w nauce i osiągnięć w innych dziedzinach.

B. Szczęch

Aktywne ferie w przedszkolu w Grodzisku Górnym

WALENTYNKI

14 lutego, jak co roku przedszkolaki obchodziły walentynki. Celem kultywowania tradycji walentynkowej jest tworzenie radosnego i pogodnego nastroju wśród dzieci, wzmocnienie integracji, rozwijanie poczucia przynależności do grupy, zachęcanie do okazywania uczuć innym osobom, budowanie więzi społecznej w grupie. Podczas zajęć dzieci dowiedziały się co to za święto, kto je w tym dniu obchodzi. Wysłuchały opowiadania pt.: "Kwiatowe serca", wzięły udział w zabawie „Serce”. Pracując w grupie złożyły puzzle zakochanych misiów a następ-

nie każde z dzieci pokolorowało fragment puzzla i po wyschnięciu na nowo złożono obrazek w całość. Każde z dzieci stworzyło także własną walentynkę dla swoich mam, tatusiów, babć, kolegów, czy koleżanek. Na zakończenie zajęć częstowały się muffinkami w wafelkach na lody. Dzień minął przedszkolakom w radosnej atmosferze. Wszyscy dobrze się bawili. Na zakończenie wszystkie dzieci tradycyjnie stanęły do wspólnych pamiątkowych zdjęć.

Danuta Kuras

DZIEŃ KOTA

17 lutego w przedszkolu obchodziliśmy Dzień Kota. Kot to zwierzę bardzo często spotykane w domu przedszkolaków i właśnie, dlatego w tym dniu, tematem przewodnim zajęć były koty. Głównym celem ustanowienia tego święta było uwrażliwienie społeczeństwa na problem bezdomnych i głodujących kotów, które wiodą często bardzo ciężkie życie. W samej Polsce jest około 17 tysięcy tych bezdomnych zwierzątek, dlatego też uwrażliwia się dzieci na ich krzywdę oraz uczy, iż kot to nie za-

bawka, którą można porzucić gdy się znudzi. Przedszkolaki podczas zajęć zostały zapoznane z historią kota, poznały różne ciekawostki o nich, rozwiązywały „kocie zagadki”, wykonywały kocie zabawy, bogaciły słownictwo z nimi związane. Podczas zajęć plastycznych rysowały kota na gazecie i przyklejały na papier, dorysowywały brakujące elementy. Dzieci wykazały się dużą kreatywnością. W wykonanych opaskach pozowały do pamiątkowych zdjęć.

Danuta Kuras

Erasmus+ - zadanie wykonane

Erasmus+

19 marca 2022r. zakończyliśmy realizację projektu Erasmus+ w ZS w Grodzisku Górnym zatytułowanego "Europeizacja poprzez rozwój", finansowego z funduszy Unii Europejskiej. Szczęśliwie udało się zrealizować wszystkie zaplanowane działania, ale nie wszystko przebiegało zgodnie z harmonogramem. Początkowo planowany był on na 1 rok i 5 miesięcy, ale już w początkowej fazie realizacji wystąpiły duże utrudnienia w związku z wybuchem epidemii koronawirusa na świecie. Spowodowało to nie tylko opóźnienia w działaniach, ale też zmianę miejsc docelowych tychże szkoleń. Wyjazdy do Szkocji i na Sycylię zostały właśnie z tego powodu odwołane. Zamiast tego odbyliśmy dwukrotnie szkolenie na Malcie i raz w Hiszpanii. W związku z tym projekt musiał zostać aneksowany i przedłużony o 12 miesięcy. Wiązało się to z dużym nakładem pracy zaangażowanych osób, ponieważ konieczne było nawiązanie współpracy z innymi, podobnymi instytucjami na terenie UE, które były w stanie zorganizować szkolenia tak, aby cele projektu zostały zrealizowane. Niezbędne było też aplikowanie do Narodowej Agencji o akceptację naszych poczynań, czyli zarówno zmianę placówek docelowych jak i terminów. Było to poniekąd powtórzenie przygotowań całej dokumentacji projektowej od początku. A sytuacja była trudna i ryzykowna ponieważ trzeba było wziąć pod uwagę często zmieniające się w danym kraju obostrzenia sanitarne, konieczność okazywania certyfikatów covidowych lub wykonywania badań jak też możliwość odbycia kwarantanny lub izolacji. W sytuacji takiej ciągłej niepewności do końca istniało ryzyko, że nie zdołamy zrealizować wszystkich celów. Jednak upór, determinacja, zdrowy rozsądek i ciężka praca zaangażowanych osób spowodowały, że daliśmy radę dobrać do celu. Wszystkie działania zostały zrealizowane a ostatnim była wizyta w zaprzyjaźnionej szkole w Batei w Hiszpanii. Jest to mała licząca około 2 tysięcy mieszkańców miejscowość, a szkoła z liczbą uczniów zbliżoną do naszej. Placówka ta jest bardzo dobrze wyposażona, a uczniowie korzystają z laptopów na większości lekcji. Poza tym, realizuje ona wiele międzynarodowych projektów edukacyjnych, dlatego wizyty podobne do naszej odbywają się tam często. W dniach 20-27 lutego 2022, czyli podczas ferii zimowych, grupa 10 nauczycieli z naszej szkoły obserwowała lekcje prowadzone w klasach o różnym przedziale wiekowym uczniów oraz generalnie funkcjonowanie tamtej placówki w ramach akcji "job shadowing". Była to okazja do tego aby w trakcie formalnych i nieformalnych spotkań, rozmów i obserwacji dzielić się doświadczeniem i spostrzeżeniami z tamtejszymi pedagogami.

Miało też miejsce spotkanie z przedstawicielami władz Batei oraz zwiedzanie tej słynącej z dużej ilości winnic miejscowości. Mimo, że plan zajęć był bardzo napięty znaleźliśmy jeszcze czas na zwiedzanie Barcelony. Budżet projektu to 49 383 euro. Ogólnie, w trwających 2 lata i 5 miesięcy działaniach zaangażowanych było 10 nauczycieli którzy brali udział w trzech edukacyjnych wyjazdach do krajów Unii Europejskiej. Poza tym w ramach projektu do szkoły zostały zakupione potrzebne materiały, które były niezbędne do realizacji celów tego przedsięwzięcia. Nadrzędnymi celami projektu było nawiązanie trwałej współpracy z placówkami zagranicznymi, nabycie przez nauczycieli umiejętności posługiwania się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi oraz poprawa znajomości języka angielskiego. Wszystkie one zostały osiągnięte. Składamy podziękowania pani Monice Majkut zajmującej się prowadzeniem i rozliczeniem księgowości projektu, bez której realizacja takich wyzwań byłaby bardzo trudna lub wręcz niemożliwa. Mamy nadzieję, że przebieg następnych edycji projektów będzie odbywał się bez takich turbulencji jak do tej pory.

Zespół Erasmus+

Przedszkolaki i uczniowie witają wiosnę

Pierwszy dzień wiosny jak co roku obchodzony jest we wszystkich szkołach naszej gminy bardzo uroczystie. Nie brakuje nikomu szalonych i wiosennych kostiumów oraz radosnych nastrojów.

Przedszkolaki podczas spacerów nad rzekę tradycyjnie pożegnały zimę i przywitały wiosnę pałac Marzannę. Ci starsi przygotowali z tej okazji wspaniałe występy i programy artystyczne.

Ten wyjątkowy dzień upłynął nie tylko uczniom ale i nauczycielom w bardzo miłej i serdecznej atmosferze. Mamy nadzieję, że zima została przegnana na dobre i zawita do nas najpiękniejsza pora roku - wiosna.

Przedszkolaki z Grodziska Dolnego

Uczniowie z Grodziska Dolnego

Uczniowie z Grodziska Dolnego

Przedszkolaki z Wólki Grodzkiej

Uczniowie z Grodziska Górnego

Przedszkolaki z Grodziska Górnego

Uczniowie z Laszczyn

21 marca Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa

W ten wyjątkowy dzień wychowankowie i pracownicy Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Laszczynach solidaryzując się z osobami z zespołem Downa przyjechali do ośrodka w kolorowych, niepasujących do siebie skarpetkach. W ośrodku widoczne były również skarpetkowe dekoracje. Od rana wychowankowie wraz z wychowawcami przygotowywali „skarpetkowe cudeńka”. Każdy wychowanek z placówki wykonał swoją niepowtarzalną skarpetkę. Następnie wszystkie prace zostały przyćepione do sznurka za pomocą spinaczy. Zachęcamy wszystkich do obejrzenia fotorelacji z tego wydarzenia na stronie internetowej www.orew.com.pl

OREW

Miesiąc spędzony w hiszpańskiej szkole w ramach projektu Erasmus+

Jako uczniowie klasy VIII braliśmy udział w długoterminowej mobilności edukacyjnej programu Erasmus+ w Hiszpanii. Projekt realizowany jest w ZS im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym, w ramach akredytacji na lata 2021-2027, a działanie jest jednym z kilku możliwości jakie daje ten program uczniom i nauczycielom. Warto wspomnieć, że minimalny czas uczęszczania do zagranicznej szkoły wynosi tu 30 a maksymalny 365 dni. Jest on zatem skierowany do osób ciekawych świata oraz nie obawiających się nowych wyzwań.

Cały proces przygotowań wymagał zaangażowania i współpracy wielu osób, począwszy od rodziców, nauczycieli naszej i hiszpańskiej szkoły, rodzin goszczących oraz nas, uczniów biorących w nim udział. Działanie to organizowane było po raz pierwszy w naszej szkole, dlatego poniekąd przecieraliśmy szlaki. Przed wyjazdem wymagane było przygotowanie wielu dokumentów w języku polskim i angielskim oraz wzięcie udziału w szkoleniu. Z niecierpliwością oczekiwaliśmy na wyjazd do zaprzyjaźnionej szkoły w hiszpańskiej Batei.

Lot do Barcelony mieliśmy w dniu 04.02.2022 r., skąd odebrali nas rodzice, u których mieliśmy zakwaterowanie. Do szkoły zaczęliśmy uczęszczać od 07.02.2022 r. i trwało to do 09.03.2022 r. Już na etapie przygotowań ustaliliśmy, że będziemy mieszkali osobno oraz 2 tygodnie u jednej, a następne 2 u innej rodziny. I wszystko przebiegało zgodnie z tym harmonogramem.

Ponad miesiąc spędzony w hiszpańskiej szkole minął bardzo szybko, a to dlatego, że zarówno u rodzin goszczących jak i w szkole czuliśmy się bardzo dobrze. Rodzice troszczyli się o nas tak, że niczego nam nie brakowało oraz po lekcjach i w weekendy organizowali nam różnego rodzaju aktywności i zajęcia jak chociażby kręgle, go-karty czy zwiedzanie pobliskich miast.

Bariery językowe w szkole i poza nią pokonywaliśmy porozumiewając się po angielsku i francusku, ale szybko też opanowaliśmy podstawy hiszpańskiego i katalońskiego. Udział w lekcjach był nowym doświadczeniem, a

poprzez pobyt w tej szkole zawarliśmy znajomości i kontakty, które cały czas utrzymujemy.

Poprzez ponad miesięczny pobyt w Batei mieliśmy możliwość poznać tamtejsze środowisko, kulturę, sposób bycia i zwyczaje mieszkających tam ludzi. Czas ten obfitował w różnego rodzaju sytuacje, czasem bardzo humorystyczne ponieważ w rodzinach goszczących proponowano nam też nietypowe zajęcia jak np. jazda traktorem czy impreza karnawałowa, która odbywa się w Batei 26 lutego.

Bardzo miło wspominamy ten czas i ze swej strony chcielibyśmy zachęcić uczniów do brania udziału w tego typu programach dlatego, że poszerzają one horyzonty myślowe, uczą tolerancji i samodzielności, są okazją do spróbowania czegoś nowego w życiu oraz połączone są z wspaniałą przygodą połączoną z funkcją edukacyjną.

Antoni Hutkowski
Camille Nowak

To były udane ferie

Od połowy lutego dzieci i młodzież z Podkarpacia korzystała z ferii zimowych, chociaż zimowymi były one raczej tylko z nazwy, bo zima w tym roku, w tym właśnie okresie poskąpiła nam śniegu. Pomimo tego uczniowie aktywnie korzystali z wolnego wypoczynku na różne sposoby. Jednym z nich była jazda na grodziskim lodowisku. Inne zaś zajęcia odbywały się w obiektach sportowych i placówkach kulturalnych.

Jak co roku Ośrodek Kultury przygotował na czas ferii szeroką ofertę zajęć dla dzieci i młodzieży, tak by każdy mógł wybrać coś dla siebie i każdego dnia aktywnie – tzn. z dala od komputera i telewizora – korzystać z naszych propozycji.

Na początek dzieci wdrożyły się w przygotowanie waleńkowych serduszek oraz turniej tenisa stołowego i turniej piłkarzyków. W ciągu pierwszego tygodnia do ich dyspozycji były jeszcze zajęcia plastyczne, spotkanie z bajką ze słodkim poczęstunkiem, zabawy muzyczne, malowanki, wycinanki, turnieje szachowe i gry umysłowe.

Drugi tydzień rozpoczął się od szycia ekotorebek na zakupy. Dużo frajdy przyniosło naszym podopiecznym lepienie bajkowych postaci z modeliny (Kubusia Puchatka i Prosiaczka) oraz wykonywanie kreatywnych upominków z różnych materiałów. Nie zabrakło również karaoke i zagadek muzycznych. Puentą ferii był czwartkowy bal przebierańców z zabawą karnawałową i konkurencjami dla dzieci i rodziców.

OK

Mieszkaniec naszej gminy kolejny raz na podium

13 marca 2022 roku w Łańcucie odbyły się biegi Hrabiego na różnych dystansach. Pan Grzegorz Nykiel wziął udział w biegu ultra o nazwie Harce Hrabianki na dystansie 20 km. „Start biegu był w Husowie, a meta w Łańcucie. Bieg bardzo trudny ale zarazem bardzo szybki, początek trasy mocno ośnieżony ale z upływem kilometrów zbiegając coraz to niżej położonego Łańcuta po śniegu nie było już śladu. Trasa wiodła mocno zróżnicowanym terenem z dużym przewyższeniem, trudne podbiegi i niebezpieczne zbiegi na których trzeba było bardzo uważać. Bieg był obsadzony zawodnikami i zawodniczkami z górnej półki ale pomimo tego nie brakowało mi energii i woli walki aby pościgać się z najlepszymi. Bieg zakończył się dla mnie bardzo dużym sukcesem ponieważ zająłem w nim 9 miejsce open i 2 miejsce w kategorii wiekowej 45+ z czasem 01:33:22 To był mój pierwszy w tym sezonie bieg w którym mogłem się

ścigać z najlepszymi. Ten bieg dedykowałem mojej małżonce Ani w podziękowaniu za jej wyrozumiałość i cierpliwość oraz pomoc w moich przygotowaniach i treningach.”

Grzegorz Nykiel

Przed nami coraz cieplejsze dni, przyroda budzi się do życia, pobudźmy i my własne ciała do aktywności fizycznej i zadbajmy o swoje zdrowie. Spotkajmy się na naszych szlakach „Niebieskim rowerowym” i „Nordic Walking”. **Do zobaczenia!**

Z kart historii - Wspomnienia Sybiraka

... Jestem w posiadaniu gazety „Czerwony Sztandar” z roku 1940, wychodzącej we Lwowie w języku polskim – mówił prof. Styś – w której władze sowieckie pisały, że granica na Sanie i Bugu jest granicą wiecznej przyjaźni między Związkiem Radzieckim i Niemcami i nie ma siły na świecie, która mogłaby zmienić tę granicę... A czyż możemy zaufać Wandzie Wasilewskiej, która nic nie zrobiła, by ulżyć doli narodowi polskiemu, na terenach wschodnich w okresie od września 1939 roku do lipca 1941 roku. Dziś już wszystkim są znane okrucieństwa władz sowieckich podczas masowej deportacji rodzin polskich w głąb Rosji, na Sybir, jak odrywano żony od mężów, dzieci od rodziców i w nieludzkich warunkach, w towarowych wagonach, przeważnie w porze nocnej, wywożono w nieznane. Czyż późniejsi członkowie Związku Patriotów Polskich, na czele z Wandą Wasilewską, z których w większości składa się obecny PKWN zaprotestowali przeciw tym nieludzkim okrucieństwom? Skąd więc Polacy mają czerpać zaufanie i wiarę w obietnice Związku sowieckiego i PKWN o silnej, niezależnej i demokratycznej Polsce? (...) Jednak mimo uprzedzeń i nieufności do Związku Sowieckiego, naród polski ze swej strony uczynił wszystko, aby przerzucić pomost przyjaźni między obu narodami, aby raz na zawsze skończyć z obopólną wrogością, która zawsze doprowadzała do przyjaźni Rosji z Niemcami, kosztem Polski. Sprawę katyńską, wywleczoną na światło dzienne, przez prasę niemiecką, naród polski uznał za najtragiczniejszą i najhańbniejszą w historii ludzkości, jakby mało jeszcze było masowych mordów na terenach Polski. Ale mimo to, Niemcom nie udało się stworzyć w Polsce frontu do krucjaty antybolszewickiej. Ani jeden żołnierz polski nie stanął przy boku armii Hitlera do walki ze Związkiem Sowieckim. Ani jeden Polak nie poszedł na współpracę z Niemcami przeciw Związkowi Sowieckiemu, nawet ten, którego armia niemiecka wyzwoliła z piekła sowieckiego w 1941 roku (...). Cały naród polski trwał stale, od września 1939 roku, przy boku sprzymierzonych w walce z Niemcami hitlerowskimi, nawet wtedy, kiedy „bratnia Ukraina” zapominała o wdzięczności za wyzwolenie jej od jarzma polskiego we wrześniu 1939 roku i wystawiła dwie dywizje przy boku Hitlera. Nawet wtedy, kiedy sowiecki generał Własow przeszedł na stronę Hitlera z całą dobrze wyszkoloną i uzbrojoną armią sowiecką. Kiedy narody prawie całej Europy leżały u stóp Hitlera i w taki czy inny sposób dopomagały mu w potęgowaniu pożogi wojennej i ludobójstwie, naród polski zawzięcie walczył na wszystkich frontach świata, a w Kraju różnymi metodami, przeciwstawiał się potędze niemieckiej, nie lękając się obozów i krematoriów czy masowych rozstrzeliwań. (...) Aby przeciwstawić

się oszczerczej propagandzie sowieckiej i pekawuenowskiej, zwróconej przeciwko Armii Krajowej, musimy uczynić wszystko, aby uruchomić wydawnictwo własnej prasy podziemnej. Jako przeszło czteroletni wydawca prasy konspiracyjnej – „Odewtu”, a później „Czynu”, miałem rozległą i dobrze zorganizowaną sieć kolporterską na terenach sześciu powiatów Rzeszowszczyzny oraz możliwość nabywania papieru i farby drukarskiej. Brak tylko drukarni. Zapadła decyzja zdobycia drukarni Pikulskiego w Łańcucie. Po zapoznaniu się z rozmieszczeniem drukarni i naniesieniu planu na papier, Jan Balawender, ps. „Puchacz”, wraz ze swoją grupą dywersyjną podjął się zdobycia drukarni w biały dzień. (...) Ustalono czas akcji na godzinę 11 – tą, dnia 2 października 1944 roku. (...) Rozmontowanie drukarni trwało zaledwie godzinę i wkrótce wozy załadowane rozmontowaną maszyną drukarską i nakryte budyłami z ziemniaków, ruszyły głównym traktem Łańcut – Przeworsk. Właściciela drukarni uprzedzono, aby przez dwie godziny, od czasu wyjazdu wozów z drukarnią, zachował milczenie, w przeciwnym razie może narazić się na groźne skutki, a najlepiej żeby w tym czasie zamknął lokal i poszedł sobie na obiad. Pod wieczór przywieziono drukarnię na nowosielskie pola i tam przykryto ją kopą siana. Tej samej nocy mój brat Bronisław, wraz z kilku zaufanymi ludźmi, przywieźli drukarnię do stodoły mojego ojca i ukryli pod słomą. (...) Zbyszkowi Opalce, leśniczemu okolicznych lasów, powierzyłem dopilnować leśnych cieśli, by zbudowali dom z ciosanej kantówki o wymiarach 3x3x2m. Mieli też przygotować deski na sufit i podłogę. Budowa takiego domu trwała zaledwie pięć dni. Gotowy dom został przewieziony nocą do uprzednio wykopanej jamy na gajówce u Józefa Dziury, przez studentów z lwowskiej dywizji AK, rozbrojonej przez NKWD. Była to bardzo ciężka praca. W ciągu jednej nocy trzeba było wykopać i rozrzuć około 20m³ ziemi. Następnej nocy przywieziono dom, z pozakowanymi belkami, złożono w jamie, ułożono sufit, podłogę i zasypano ziemią. Na zniwelowanej ziemi nad drukarnią pobudowano szopę i wstawiono do niej wóz oraz piec do parowania zmienników dla inwentarza żywego. Do pieca podłączona była rura z drukarni, gdzie był ulokowany mały piecyk żelazny do podgrzewania farby drukarskiej. Wejście do drukarni wiodło tunelem obitym deskami, prowadzącym do stojącej opodal stodoły. Właz zakryty był słomą. Na zecerów przydzielono Kazimierza Fedkiewicza, ps. „Krzywy” pochodzącego z Przemyśla oraz Tadeusza Kruczka z Rzeszowa, brata I – go Sekretarza KW w Rzeszowie. (...) Zecer Kazimierz Fedkiewicz wypisał mi na kartce papieru brakujące części do drukarni. Najważniejszymi z nich były wałki żelatynowe do rozcierania farby na

talerzu drukarni typu „amerykanka” i przenoszenie jej na czcionki. Okazało się, że wszystkie czcionki zebrane do koszy u byłego właściciela Pikulskiego były różnego typu i nie wszystkie nadawały się do składania szpalt. (...) Po walki żelatynowe udałem się do właściciela drukarni Dudka, w Łańcucie, któremu powiedziałem wprost, że jeśli chce spokojnie pracować, to musi dostarczyć nam trzy walki żelatynowe. Dudek bez namysłu zapakował mi potrzebne walki i wyraził nawet gotowość zaopatrzenia nas w farbę drukarską po cenach rynkowych. Z czcionkami nie była prosta sprawa. Wagę czcionek zacerzy obliczyli na około m100 kg. Tadeusz Kruczek, mieszkaniec Rzeszowa obiecał załatwić nabycie czcionek u Chmielewskiego w Rzeszowie. Trudniej było z przewozem ich do gajówki, ponieważ patroli sowieckie, rozstawione na szosach, przeprowadzały rewizje wszystkich wozów na drogach wiodących do Rzeszowa. Udałem się rowerem w deszczowy, jesienny dzień do Rakszawy z zamiarem porozumienia się ze znajomym zaopatrzeniowcem fabryki sukna, który miał do dyspozycji samochód ciężarowy i często jeździł do Rzeszowa po materiał produkcyjny i inne towary. Zaopatrzeniowiec ten obiecał przywieźć nam skrzynki z czcionkami, ale nie wcześniej jak za tydzień, ponieważ nabycie towarów w Rzeszowie jest bardzo trudne i wcześniej nie ma po co jechać. Wracając z Rakszawy do Łańcuta, jechałem błotnistą drogą. Dogonił mnie samochód wojskowy. Kiedy samochód ten, ciężarowy, zrównał się ze mną, z kabiny samochodu wychylił się major sowiecki i skinąwszy na mnie ręką, powiedział: Wrzuć rower na samochód i wsiadaj do kabiny. W kabinie siedział major i kierowca, a między nimi dwa białe króliki. Major wziął króliki na kolana, robiąc mi miejsce pośrodku siedzenia. – Gdzie jedziesz? – zapytał major. – Do Łańcuta – odpowiedziałem. – Tam twoja rodzina mieszka? – Mieszkam u swojej ciotki. – A może ciotka ugotowałaby nam te króliki, bo bardzo chce nam się jeść. – Dlaczego nie, ale to długo potrwa – zauważyłem. – To nie szkodzi, akurat mamy dużo czasu, możemy zanocować w Łańcucie, a rano kierowca odwiezie mnie do Rzeszowa i jak będzie wracać do Leżajska, to ja podam ci ruskich papierosów – dobrze? – powiedział major. Zaświatała mi w głowie myśl, czy nie udałoby się posłużyć tym samochodem do przewiezienia skrzynek z czcionkami. Chętnie zgodziłem się przenocować ich u ciotki w Łańcucie i nakarmić. Pojechaliśmy do drogi wiodącej do domu p. Stachyrowej, która w tym wypadku miała odegrać rolę mojej ciotki. U p. Stachyrowej przebywałem „na melinie” podczas okupacji niemieckiej.(...) Wziąłem na bok gospodynię domu i pokrótce poinformowałem ją, do jakich celów pragnę użyć ten samochód i jak bardzo zależy mi na tym, aby naprędce przygotować dobry obiad i nakarmić gości. (...) Kiedy major i kierowca suto podjedli i popili, ogłędnie zaproponowałem

im, czy nie mogliby przywieźć mi tym samochodem w drodze powrotnej, kilka skrzynek gwoździ, które mam do odebrania w Rzeszowie i teraz bym dobrze spieniężył je w Łańcucie. Major zgodził się chętnie zrobić mi tę przysługę za tak szczerą gościnność z naszej strony. (...) Następnego dnia rano, po spożyciu śniadania, ruszyliśmy w stronę Rzeszowa wraz z żywymi królikami. W Rzeszowie, zanim wypiliśmy parę kieliszków wódki w restauracji, Tadek Kruczek postarał się, żeby samochód był już załadowany skrzynkami. W drodze powrotnej rzeczywiście byliśmy kilkakrotnie zatrzymywani przez patroli sowieckie na skrzyżowaniach dróg. (...) W południe dojechaliśmy do Łańcuta, a już w następnym dniu skrzynki znalazły się w drukarni na gajówce, gdzie zecerzy sortowali i układali w kasetach czcionki wg. alfabetu. (...) Zacząłem zbierać materiały do numeru „Czynu”, a było ich wiele, tak z wydarzeń z ostatnich czasów na naszych terenach, jak i frontów toczącej się jeszcze wojny z Niemcami. Prof. Wincetny zamówił sobie miejsce na artykuł wstępny. Pojechałem do niego, aby wspólnie zestawić artykuł do pierwszego numeru w nowej szacie graficznej. Miał to być 34 numer 1944 roku i 224 numer od początku 1940 roku. Artykuł wstępny otrzymał tytuł „Czyn Warszawy”. W artykule tym profesor oddał hołd poległym powstańcom Warszawy. (...) Dalej prof. Styś odparł zarzuty PKWN – u, który po upadku powstania głosił, że Bor-Komorowski, Komendant Główny Armii Krajowej zamiast przejść ze swymi oddziałami na Pragę, do wojsk Berlinga i czerwonej Armii, przeszedł na stronę Niemców. A więc bał się sądu polskiej demokracji i jest zdrajcą narodu polskiego... Kpicie, czy o drogę pytacie? – pisał profesor. – Czy Bor-Komorowski miał rozbić żelazny pierścień armii niemieckiej resztkami bezbronných niedobitków, nie dysponujących ani łodziami, ani pontonami i przepłynąć na drugą stronę Wisły, na Pragę? (...) Artykuł kończył się przyrzeczeniem: „Warszawo, stolico nasza ukochana! Krwią synów swoich i córek miłych raz jeszcze udowodniłaś, że godna jesteś przewodzić ludzkiemu plemieniu. Przerosłaś wszystkie miasta polskie bohaterstwem. Przed tobą chylą czoła i stary Kraków, Poznań i Wilno, Łódź i Lwów... Przyrzekamy ci, że cię odbudujemy z gruzów i do większej jeszcze doprowadzimy świetności – jako stolicę Wolnej i Demokratycznej Polski”. Po dobraniu artykułów i przepisaniu ich na maszynie, wróciłem w czwartek 27 października do drukarni, która była już całkowicie przygotowana do składania szpalt i odbijania gazetki „Czyn”. Po dokonaniu korekty z pierwszej odbitki, dalsze czynności pozostawiłem wytrwałym zecerom, a sam udałem się do domu, aby zaopatrzyć ich w żywność. U swojej siostry kupiłem wieprzka, którego część zaniósłem do gajówki.

cdn

Historia grodziska autorstwa Salomei Szklanny

W grudniu ubiegłego roku na łamach naszej gazety wspominaliśmy p. Salomeę Szklanną, wieloletnią dyrektorkę Szkoły Podstawowej w Wólce Grodziskiej. W tym numerze chcielibyśmy podzielić się z Państwem wspomnieniami, które pozostawiła, a które zostały spisane i nam udostępnione. Tak p. Salomea wspomina swoje dzieciństwo i młodość jako emerytka:

„Urodziłam się 28 października 1930 roku w niewielkiej miejscowości Wólka Grodziska jako najstarsze dziecko Jana i Marii Czerwonków. Od najwcześniejszego dzieciństwa rozbrzmiewały w naszym domu dźwięki skrzypiec, na których grał mój ojciec, często pomagając sobie w ten sposób przy usypianiu mnie w kołysce. Podobnie postępował z moim młodszym rodzeństwem: bratem Stanisławem, siostrą Anielą i najmłodszym bratem Józefem. Często do naszego domu zachodziły nauczycielki z miejscowej szkoły p. Aniela Urbanowa, p. Zofia Błochodirowa, p. Izabela Wiatrowa z prośbą do mego taty, aby przegrał im z nut melodię do piosenek na lekcję śpiewu (bo tak zwał się ten przedmiot ówczasie). Ja zajęta niańczeniem młodszego rodzeństwa lubiłam te wizyty w naszym skromnym domu, gdyż śpiew i gra na skrzypcach wprost mnie porywały. Jednak nie dane mi było nauczyć się grać mimo zachęty ze strony ojca, gdyż patrząc na zapracowaną mamę starałam się pomóc jej w pracy domowej oraz w opiece nad młodszym rodzeństwem. Najbardziej lubiłam wczesne wieczory listopadowe i czas Adwentu, gdyż o tej porze przychodził do naszego domu starszy sąsiad Jan Rączka, wprost zakochany w muzyce skrzypiec. I grali z moim tatą. Jak oni grali! Pan Rączka niezmiennie odzywał się po wcześniejszym nastrojeniu skrzypiec: Janek, ty bierz sekund! (drugi głos). I grali! Najpierw poloneza Ogińskiego pt. „Pożegnanie Ojczyzny” na dwa głosy, a potem te ukochane tony znanych pieśni adwentowych, wreszcie te najmniejsze, tak polskie, przepiękne melodie kolędowe. Jeszcze dotąd brzmią w moich uszach. I tak trwały te koncerty poprzez Adwent, okres Świąt Bożego Narodzenia, aż do Wielkiego Postu. A potem repertuar się zmieniał. Rzewliwe melodie pieśni wielkopostnych, którym wtórowała mama, a często i sąsiadki, które przychodziły do nas i siadały przy świetle okiennym przedąc swe kądziele, a śpiesząc się, aby do wiosny sprząść i oddać do tkacza przedce lniane i konopne płótna. Z płócien tych szyło się letnią odzież, zgrzebne natomiast służyły na worki, płachty i dzisiaj już nie znane ludziom wsi jako prześcieradła. Zaś wieczorem siadaliśmy przy kuchennym piecu, w którym buzował ogień, a na płycie w dość pojemnym garnku bulgotała gotująca się kartoflanka. Czekając na wieczór obowiązkowo śpiewaliśmy pod kierunkiem ojca pieśni

i piosenki no, na pewno niezbyt sprosne, ale znane nie tylko ze szkoły. W okresie okupacji rozpowszechniały się pantoflową pocztą rymowanki śpiewane na znane melodie np. „Hitler się kuli, nic go nie tuli, Ameryka kropi, Japonia się topi, cuda, cuda ogłaszają”.

Gdy już dzieci ułożone do snu nie mogły podsłuchiwać, schodzili się starsi i półgłosem opowiadali sobie o jakichś akcjach, łapanekach, strzelaninach. Ja nakryta z głową musiałam wszystko usłyszeć i tylko zrozumieć nie mogłam, dlaczego ojciec wyprowadza po kryjomu jakichś ludzi, a jeszcze daje im starą odzież i jakieś zawiniątka (z jedzeniem). Rano zaś znalazłam wojskowe „owijacze” na nogi i inne obce części ubrania, które tato przed nami ukrywał. Później dowiedziałam się, że pomagał partyzantom, którzy u nas na strychu nocowali, a ukrywali się po lasach walcząc z Niemcami. Była już bowiem wojna. W wieku siedmiu lat, jeszcze przed wojną w 1937 roku rozpoczęłam naukę w 4 - klasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Wólce Grodziskiej. Kierownikiem szkoły był wówczas Mieczysław Balawender, który mieszkał w budynku szkoły i często brał nas do swojego mieszkania na radiowe audycje, w dniu 3 maja i 11 listopada prowadził kolumnę uczniów paradując w wojskowym mundurze. 1 września 1939 został zmobilizowany i tyleśmy go widzieli. O wychowawczyni klasy p. Antoninie Martyńskiej nie mam najlepszych wspomnień.

Po wybuchu wojny nauki w szkole nie było przez okres 2 miesięcy, o czym powiadamiał uczniów stróż szkolny p. Bosak Tomasz. Stojąc z miotłą w otwartych drzwiach szkoły mówił: „Dzieci wróćcie się do domów, nauki nie będzie, pana nie ma, pana zabrali na wojnę.” Do dziś te słowa brzmią w moich uszach. Strach nas przejmował, gdyż nie wiedzieliśmy co będzie dalej, co to jest ta wojna i udzielał się on wszystkim, nie tylko dzieciom, ale i dorosłym. Niemcy zorganizowali naukę w szkołach dopiero w listopadzie 1939 r. wykreślając z programu nauczanie geografii, historii i literatury polskiej. Wprowadzili tzw. czasopismo „Ster” z którego dzieci polskie uczyły się czytać i pisać. W grudniu 1939 r. przybyła do szkoły w Wólce nowa nauczycielka w zakonnym habicie s. Aniela Siwy, którą Niemcy skierowali tu z Dębna z ochronki Sióstr Służebniczek. Wówczas atmosfera w szkole się ociepliła. S. Siwy była nauczycielką i kierowniczką szkoły aż do roku 1956. W czasie okupacji z narażeniem życia prowadziła tajne nauczanie, którego uczestnikiem byłam również i ja. Nauczycielka Marłyńska Antonina ukraińska nacjonalistka donosiła Niemcom, że s. Siwy uczy dzieci zakazanych przedmiotów, w związku z czym Niemcy organizowali kontrolę w budynku szkoły, ale nigdy nie odnaleźli polskich

książek schowanych pod podłogą. Martyńska te książki dzieciom odbierała i oddawała do zniszczenia.

Szkołę Powszechną ukończyłam w Grodzisku Górnym w roku szkolnym 1943/44 w klasie VII. Uczęszczając do tej szkoły codziennie musiałam pokonywać ponad 4 km pieszo. W tej szkole kierownikiem i moim wychowawcą był wówczas Franciszek Czubala. Bardzo ciepło wspominam nauczycielki: Jadwigę Radwańską uczącą nas przyrody i kochaną panią Marię Osiwiak, która w pokoiku u Danaków pod podłogą ukryła część swego zbioru ze zlikwidowanej przez gestapo biblioteki szkolnej i nam te książki wypożyczała. Bardziej zaufanym uczniom pożyczala też książki z własnej biblioteczki. Oczywiście w te dni wracaliśmy ze szkoły ścieżką za stodołami, aby nie natknąć się na Niemców przejeżdżających uczęszczaną przez wieś drogą. Ale rozbudzenie zmiłowania do czytelnictwa już się dokonało i po drodze opowiadaliśmy sobie fragmenty przeczytanych książek.

Po ukończeniu 7 klasy uczęszczałam na tajne nauczanie. Wówczas to nasza „uwielbiana” przez większość uczniów szkoły w Wólce Grodziskiej siostra zakonna pełniąca wówczas funkcję nauczycielki i kierowniczkę podpowiedziała nam nieoficjalnie, że wojna ma się ku końcowi i należy się spodziewać, że po wojnie będą szeroko udostępniane dla chętnych szkoły średnie. Ja z grupką innych uczniów, którym nauka nie sprawiała kłopotu chciałam kształcić się dalej. A siostra Siwy tak nas zachęcała, że zaczęliśmy wyszukiwać we wsi takie rodziny, z których przed wojna ktoś był uczniem szkół średnich. I od nich to, szperając po strychach i zakamarkach zdobywaliśmy polskie przedwojenne podręczniki szkolne. Były to rodziny: Śmiałków, z których pochodziła Barbara Śmiałkówna, nauczycielka, autorka „Zwyczajów grodziskich”, żona profesora Stanisława Leji z Grodziska Górnego - Zaborcza, przedwojennego asystenta na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie, oraz Skibów, z której trójka dzieci uczyła się przed wojną w szkołach średnich (wspomnienie jednego z nich - Leona Skiby zostało zamieszczone w „Gazecie Grodziskiej nr 2/93 we fragmentach oraz w całości w książce „Gimnazjum i Liceum im. Henryka Sienkiewicza w Łańcucie 1965 r.”). Wspomniana siostra zakonna uzupełniała zasób naszej wiedzy z przedmiotów „zakazanych” na tzw. tajnych kompletach oraz przerabiała z nami materiał z klasy I, II i częściowo III gimnazjalnej.

Po zakończeniu wojny, kiedy uruchomiono Gimnazjum i Liceum w Leżajsku zdaliśmy egzamin wstępny i zostaliśmy jego uczniami. Ja zostałam od razu przyjęta do II klasy, gdyż materiał z klasy I gimnazjalnej miałam już opanowany w stopniu zadowalającym. W grupie przyjętych uczniów z Wólki Grodziskiej byli: Jan Skiba, Anna Śmia-

łek, Emilia Bąk, Maria Kosior, Maria Majkut (c. Tomasz), Anna Kuras, ks. Józef Różycki, ks. Stanisław Chmura i ja pisząca te wspomnienia, Salomea Szklanny. Pamiętam jeszcze nazwiska profesorów ówczesnych w tymże gimnazjum i liceum: p. Józef Depowski, p. Irena Zawilska, p. dyrektor Stanisław Gdula, p. Henryk Krauz, p. Irena Kuuz, p. Paweł Jakubowicz oraz ks. Jan Dudziak. Ten ostatni był to wspaniały człowiek i oddany opiekun młodzieży, chodzący w gęsto pocerowanej sutannie, ale sięgający często do kieszeni, aby garścią groszaków wspomóc „zagrypionego” ucznia na kupno aspiryny w aptece p. Seweryna Dańczaka obok liceum. Zauważył każdego przebywającego poza salą lekcyjną ucznia, gdyż w wolnym czasie czytał brewiarz spacerując po korytarzu lub na zewnątrz szkoły. Pamiętam, że przed maturą, klasy maturalne umówiły się aby urządzić składkę, kupić materiał i dać do krawca, aby uszył księdzu i katechecie nową sutannę. Gdy spiszek się wydał, ksiądz zagniewał się mocno: „Czy nie lepiej dać zapomogę jakiemuś niezamożnemu uczniowi? Ta sutanna to moja druga skóra, jak możecie zdzierać ją ze mnie?” Z taką postawą nie spotkałam się już nigdy więcej.

W tej szkole po pięciu latach doszliśmy do matury, od 21 maja do 13 czerwca 1950 roku złożyłam egzamin dojrzałości i kontakt z leżajską szkołą osłabł. Spotkaliśmy się dopiero w 90. rocznicę jej założenia (w 2000 roku), tworzyliśmy najmniej liczną grupkę pod tablicą: „Roczniki 1946-1950”. Ale radość ze spotkania tak mocno przedzielnego towarzystwa byłych wychowanków wypadła - choć z łezką w oku - nadzwyczaj mile.

Po maturze przez krótki czas pracowałam jako nauczycielka Szkoły Podstawowej w Wólce Niedźwiedzkiej, a w Brzozie Królewskiej dwukrotnie prowadziłam dzieciniec wiejski w czasie wakacji. I znów los złączył mnie z moją rodzinną miejscowością, kiedy po zamążpójściu w marcu 1951 roku podjęłam pracę w tutejszej szkole.” ...

cdn

Salomea Szklanny

Z okazji zbliżających się świąt
Wielkiej Nocy składamy wszystkim
mieszkańcom Gminy Grodzisko Dolne
najserdeczniejsze życzenia zdrowia,
miłości i pokoju.

Niech ten wyjątkowy czas napełni Wasze
serca optymizmem i wiarą w lepsze jutro,
a Zmartwychwstały Chrystus wszystkim
Wam błogosławi.

Wójt Gminy
Jacek Chmura

Przewodniczący Rady Gminy
Kazimierz Matuszek

**1% TAK NIEWIELE
A MOŻE URATOWAĆ ŻYCIE**

1%

JAKO OPP WYBIERZ
ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RP
W ZEZNANIU PIT PODAJ NUMER:

KRS 0000 116 212

CEL SZCZEGÓŁOWY 1%: WPISZ NAZWĘ OSP I JEJ ADRES

**OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA
w GRODZISKU DOLNYM
37-306 Grodzisko Dolne 129a**

Pobierz bezpłatny program e-PITy ze strony **www.zosprp.pl**

1% dla Pawła

Jak przekazać 1% podatku?

Skorzystaj z darmowego programu PITax.pl do wypełniania formularzy PIT zamieszczonego na stronie internetowej www.dzieciom.pl. Rozlicz się online lub pobierz program na Twój komputer.

W rozliczeniu PIT w rubryce „Numer KRS” wpisz:

0000037904

W rubryce „Informacje uzupełniające - cel szczegółowy 1%” podaj:

6109 Burda Paweł

Prosimy o zaznaczenie w zeznaniu podatkowym pola „Wyrażam zgodę”

Przez cały rok można przekazywać darowizny na rzecz naszego dziecka:
Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”
Numer konta bankowego: 42 2490 0005 0000 4600 7549 3994
Tytułem: 6109 Burda Paweł darowizna na pomoc i ochronę zdrowia

1% Twojego podatku pozwoli sfinansować leczenie i rehabilitację mojego dziecka.
Liczy się każda pomoc. Nawet mały 1% to dla nas wielka radość.

Agnieszka i Andrzej Burdowie

Super szybki

INTERNET ŚWIATŁOWODOWY

GRATIS Telewizja pakiet 47 kanałów

800 Mbps - bez limitów

39,90 zł/m-c*

Kontakt do BOK:

17 717 50 00

bok@enformatel.pl

*Oferta ważna do 30.06.2022

**NAJWIĘKSZY
SKŁEP**

REKLAMA PŁATNA

SPORTOWO-ROWEROWY

**LEŻAJSK UL. MICKIEWICZA 74, I piętro
(obok dworca nad Rossmannem)**

SKŁEP ROWEROWY

SPRZEDAŻ

SERWIS

WYPOŻYCZALNIA

SKŁEP ROWEROWY

ŻOŁYNIA UL. BIAŁOBRZESKA 1